БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Буряат-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховнс Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 223 (8130) | 1956 оной сентябриин 21, пятница | Сэн 20 мүнгэн

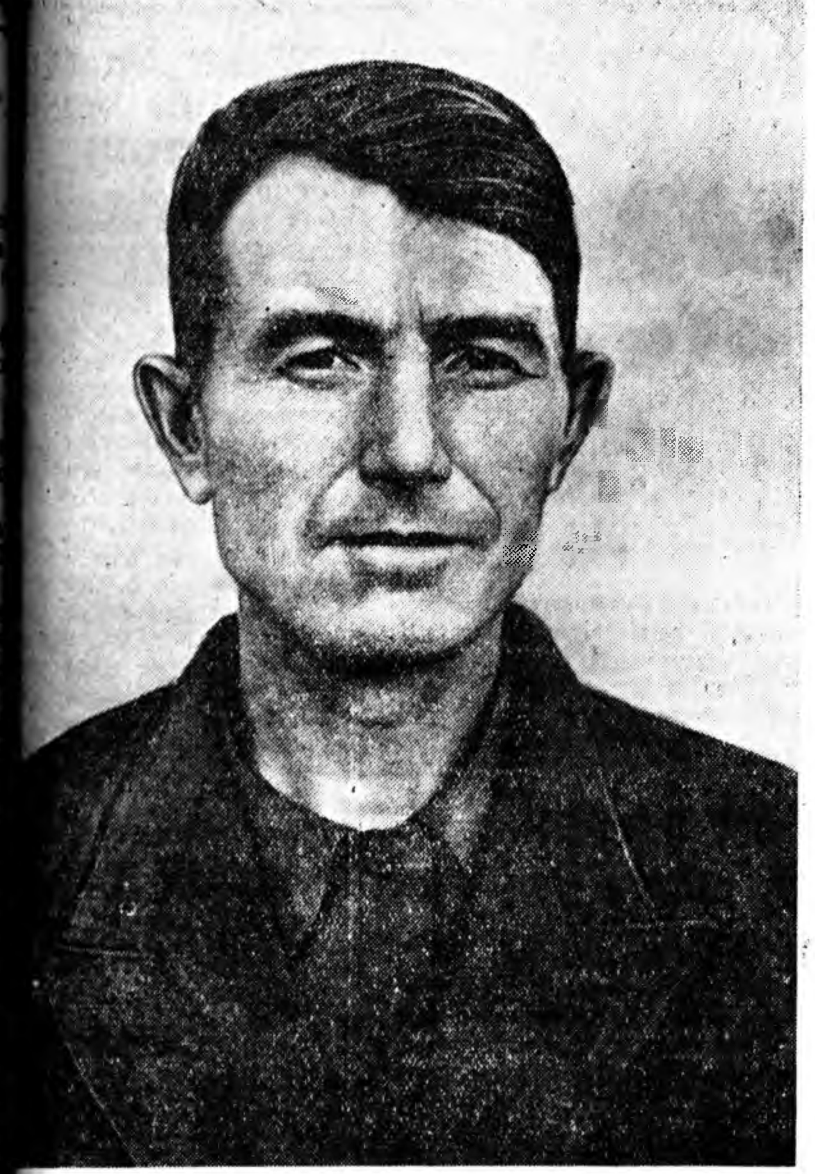

Иннокентий Николаевич ЖАРНИКОВ

Кударын МТС-эй лафетнэ жаткын машинист

Иннокентий Николаевич ЖАРНИКОВТА

...дэтэ Иннокентий Николаевич!
...алай эрхим амжалта туйлаһантайтнай дашарамдуулан Таниие ...эй обком болон Бурят-Монголой АССР-эй Министрнүүдэй Совет ...лна. Богонихон болзор соо 700 гектар таряа амяарлан хадаат, ...ри нормоёо үлүүлэн дүүргэдэг, зарим үдэрнүүдтэ 50 гектар хүрэ...ото культурануудые хададаг байбат. Тиигэжэ Та республикын механизаторнуудай дунда нэрэеэ нэрлүүлээт.
...алай шэнэ, үшөө эрхим амжалтануудаар Эхэ ороноо баясуулхал ...гэжэ, Иннокентий Николаевич, Танда найданабди.
...СС-эй обком, Министрнүүдэй Совет МТС-үүдэй болон совхозуудай механизаторнуудта, бүхы колхознигуудта хандажа, комбайнер нүхэр ...ковһаа жэшээ абахыень, ургаса хуряалгые түргэнөөр дүүргэхын, ...таряа тушааха түсэбөө болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө социа...ческэ мүрысөө улам үргэнөөр дэлгэрүүлхыень уряална.

...СС-эй ОБКОМ. БМАССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕТ.

***

Республикын Хүдөө ажахын министерствын зүгһөө Ехэ-Кударын ...й лафетнэ жаткын машинист Иннокентий Николаевич Жарников ...бэлэгээр шагнагдаа.

Кингсбери Смитын асуудалнуудта ...СР Союзай Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. А. Булганинай үгэһэн харюу

...Интэрнейшнл Ньюс Сервис» гэжэ американска телеграфна агентст... ...це-президент ба генеральна эрхилэгшэ Кингсбери Смит СССР-эй ...трнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. А. Булганинда телеграмма эль... Суэцкэ канал тухай хэдэн асуудалнуудта харюу үгэхыень гуйһан ...

...нгсбери Смитын асуудалнуудта Н. А. Булганинай үгэһэн харюу ...олигдобо.

...СУУДАЛ: Дунда Зүүн Зүгтэ дайн боложо магад аюулые уридша... ...йсуулхын тулада Египет, Инди, Франци, Великобритани болон ...то Штадуудай правительствонуудтай гүрэнүүдые толгойлогшо... ...хэмжээнэй уулзалгада СССР-эй правительство энэ дары хабаада... ...лэн гээшэ гү?

...АРЮУ: Суэцкэ асуудалые хэлсээ хэжэ, үнэн зүбөөр, амгалан ...шиидхэхэ хэрэгтэй гэжэ Советскэ правительство мэдүүлһэн байна. ...уудалые тиигэжэ шиидхэлгэдэ туһалха зорилгоор Советскэ пра...тво Египет, Инди, Франци, Великобритани, США болон СССР-эй ...тельствонуудай толгойлогшонорой зүблөөндэ хабаадахаар бэлэн ...

...СУУДАЛ: Дурсагдаһан гүрэнүүдэй хүтэлбэрилэгшэдэй конференци ...асуудалые амгалан ёһоор, нэгэ талаһаа, Египедэй бэеэ даанхай ...ые хүндэлхөөр, нүгөө талаһаа, каналаар бүхы дэлхэйн суднануу...адгүй тамарха ябадал хангахаар шиидхэжэ шадаха гэжэ Та ... гүт?

...АРЮУ: Суэцкэ асуудалай тиигэжэ амгалан ёһоор шиидхэгдэжэ бо...йһаниинь дамжаггүй. 1888 оной Константинопольско конвенциие ...хамаата гүрэнүүдтэй хамта хаража үзөөд, каналаар суднануудай ...й ябаха тушаа хэлсээ баталхаар бэлэн байһан тухайгаа Египедэй ...льствын мэдүүлһэниинь мэдээжэ. Египедэй энэ дурадхал хадаа ...асуудалые амгалан ёһоор гуримшуулха замые нээжэ үгэнэ. Бүхы ...оронуудай хабаадалгатай уласхоорондын үргэн конференци дээ...асуудалай харагдаһанай эсэстэ каналаар суднануудай һаадгүй ...тухай зохихо хэлсээнэй туйлагдаха байһаниинь сохомтой.

...СУУДАЛ: Суэцкэ каналай асуудалые гуримшуулха тушаа хэлсээе ...даһан гүрэнүүдэй хүтэлбэрилэгшэдэй хэрбээ туйлаа һаань, СССР-...вительство энэ хэлсээе баталуулхаар Нэгэдэмэл Нацануудай ...низацида дамжуулхаар бэлэн гү?

...АРЮУ: Энэ хэлсээе ООН-до үгэлгэһөө Советскэ правительство ...гүй байна.

...СУУДАЛ: Тиимэ уулзалгада түргэнөөр хабаадахаар СССР-эй пра...ство бэлэн гү, тиихэдэ, Танай һанамжаар, тэрэ уулзалгые хаана ... һаа таатай байхаб?

...АРЮУ: СССР-эй правительство дурсагдаһан бүхы бусад гүрэнүү...тиимэ уулзалга хэхэ хүсэлтэй байгаа һаань, хабаадагшадта таатай ...ые үедэ ба таарамжатай ямаршье газарта тиимэ уулзалгада ха...хаар бэлэн байна.

...рбээ Швейцариин правительствын зүбшөөхэ байгаа һаань, Жене...хэшээнь, уулзажа болохо байна.

...ухэр Н. С. Хрущев Белград ерэбэ

...ГРАД, сентябриин 19. ...). Советскэ Союзай Комму...ческэ партиин ЦК-гэй Нэгэдэ...ретарь, СССР-эй Верховно Со... Президиумэй гэшүүн Н. С. ...в тусхайта бэшэ хэрэгээр айл... мүнөөдэр шотагай сагаар 11 ...Москваһаа Белград ерэбэ.

...ска аэродром дээрэ нүхэр ... Хрущевые ФНРЮ-гэй прези... Иосип Броз Тито, союзна гүйсэдхэхэ вечын түрүүлэгшын орлогшо Эдвард Кардель, гадаадын хэрэгүүдэй талаар гүрэнэй секретарь Коча Попович, мүн СССР-һээ Югославида байдаг посол Н. П. Фирюбин болон советскэ посольствын харюусалгатай хүдэлмэрилэгшэд угтаба.

Аэродром СССР-эй ба Югославиин гүрэнэй тугуудаар шэмэглэгдэнхэй байгаа. Хүндэлэлэй харуул табигдаа.

Суэцкэ канал тушаа Профсоюзуудай Бүхэсоюзна Центральна Соведэй мэдүүлгэ

Суэцкэ каналда өөрынгөө эзэрхэлгэ тогтоохо гэһэн англо-французска империалистнуудай һэдэлгые буруушаажа байһан бүхэдэлхэйн ажалшадта адляар советскэ профсоюзуудай зүгһөө Профсоюзуудай Бүхэсоюзна Центральна Совет энээниие буруушаана.

США-гэй правительстваар дэмжэгдэһэн Англи болон Франциин правительствонууд бэеэ даанхай гүрэнэй доторой хэрэгтэ сэрэгэй хүсөөр хамааралсахаар айлгажа, суэцкэ асуудалые хүсөөр шиидхэхые оролдоно гэжэ мүнөө орожо байһан мэдүүлгэнүүд гэршэлнэ. Энэ байдал бүхы дэлхэйн ажалшадай һанаа сэдьхэл зобооно. Юундэб гэхэдэ, тохёолдоод байһан мүнөөнэй байдал тон хүндэ хойшолонгуудтай байжа болохо.

Египедэй газар дээрэ египтянинуудай гараар баригдаһан Суэцкэ каналай компаниие национальна мэдэлэй болгохо тухай энэ оной июлиин 26-да соносхогдоһон бэеэ даанхай гүрэнэй хуулита тогтоол империализмын лагерь соо дайсан харша аашануудые үүдхээ, колонизаторнуудай уур сухал хүргөө. Египедэй правительство 1888 оной конвенциие саашадаашье сахиха, каналаар суднануудые таһалгаряагүй ябуулха хэмжээнүүдые абаа гэжэ Египедэй правительствын эли тодоор мэдүүлжэ байбашье һаа, Англи болон Франциин империалистическэ бүлэгүүд Египедтэ эсэргүү дайсан харша ябуулга эмхидхэжэ, Египедэй арад тушаа харша, худал хуурмаг үгэнүүдые тарааһан, тэдэниие айлгаха гэжэ оролдоһон байна. Тэдэнэр бэеэ даанхай гүрэндэ эсэргүүгээр экономическа болон бусад хэмжээнүүдые абаһан, каналаар суднануудай ябалгые таһалдуулха гэһэн элдэб һүйдхэлгэ эмхидхэһэн байна. Тиигэжэ Египет болбол каналай һайнаар хүдэлмэрилхэ арга хангажа шадахагүй гэһэн хэбэртэй һанамжые баримталан гэршэлхээ оролдоһон байгаа. Эдэ хорото ябуулгануудые хэхэ зуураа, канал тушаа асуудалые хүсэ хэрэглэжэ, зэбсэгтэ хүсөөр шиидхэхэбди гэжэ тэдэнэр занадаг байгаа. «Суэцкэ каналые ашаглададаг оронуудай ассоциаци» гэдэгые хэрэглэн, тэдэнэр Египедэй мэдэлдэ байһан каналые хариин зонхилолгодо үгэхэ хүсэлэнтэй байна.

Египедэй доторой хэрэгтэ бүдүүлигээр хамаархалсаха гэһэн эдэ бүхы һэдэлгэнүүд эб найрамдалда аюултай аад, юугээршье халхалагдаагүй колониализм болоно.

Арадуудай аюулгүй байдал, эб найрамдал хүндэлдэг бүхы хүнүүд баруун гүрэнүүдэй һэдэлгэнүүдтэ эрид шууд эсэргүүсэлтэ хэнэ. Суэцкэ асуудалые буу зэбсэгэй хүсөөр шиидхэхэ гэһэн һэдэлтэ буруушаажа, олон оронуудай ажалшад, профсоюзуудай национальна болон уласхоорондын нэгэдэлнүүд мэдүүлтэ хээ.

Британска тред-юнионуудай һаяхан боложо дүүрэһэн конгресс онсо шухала тогтоол абаа. Египедэй бэеэ даанхай байха эрхые ба уласхоорондын хэрэгүүдтэ каналай угаа ехэ удхашанартай байһые мэдэрээд, суэцкэ асуудалые шиидхэхэдэ «хүсэн хэрэглэтдэхэ ёһогүй» гэжэ тус тогтоол соогоо мэдүүлээ.

Суэцкэ асуудалые амгалан ёһоор шиидхэхые хүсэхэ зуураа, энэ асуудалнууд тушаа французска правительствын баримталаад байһан хараа бодол Франци Египет хоёрой хоорондо сэрэгэй хүсэ хэрэглэхэ аюул тохёолдуулжа болохо, оронойнгоо интересүүдтэ горьтой хохидол ушаруулжа болохо гэжэ Франциин ажалай бүгэдэниитын конфедераци мэдүүлээ.

Суэцкэ каналай компаниие национальна мэдэлэй болгоһон ушар Египедэй арадай өөрынгөө бэеэ даанхай байдалай түлөө хэһэн тэмсэлэй хубинь мүн гэжэ Индонезиин профсоюзна эгээн томо нэгэдэлнүүдэй нэгэн—Собси нэгэдэлэй национальна Совет тоолоод, хэрбээ Египедтэ эсэргүүгээр хүсэ хэрэглэхэ болоо һаань, орон доторхи английска, французска компанинуудта эсэргүү ябуулга хэхээр бэлэн байхыень хүдэлмэришэдэй эмхинүүдые уряалаа.

Суэцкэ каналай компаниие национальна мэдэлэй болгохо тухай Египедэй шиидхэбэриие талархажа байһанаа мэдүүлжэ, арабска оронуудта августын 16-да болоһон ажалшадай бүгэдэниитын забастовкые һайшааха зуураа, арабска оронуудай али нэгэндэ добтолһон ябадал хадаа арабска бүхы оронуудта добтолго болохо гэжэ арабска оронуудай профсоюзуудай Уласхоорондын федерациин секретариат мэдүүлээ.

Өөһэдынгөө эрхэ ба сүлөөгэй түлөө тэмсэжэ байһан Египедэй ажалшадые эдэбхитэйгээр дэмжэхэ, суэцкэ асуудалые амгалан ёһоор шиидхэлгэ туйлаха, Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин Уставаар өөрынгөө абаһан уялгануудые сахихыень Англиин болон Франциин правительствонуудые баадхаха гэһэн хандалгатайгаар профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн федераци национальна профсоюзна центрнүүдтэ хандаһан байна.

Суэцкэ асуудалые амгалан аргаар шиидхэхые эрижэ, бусад профсоюзуудай национальна центрнүүд ба ажалшадай эмхинүүд мэдүүлгэ хээ.

Египедэй ажалшадай өөрынгөө национальна бэеэ даанхай байдалай түлөө хэжэ байһан үнэн зүб тэмсэлые талархажа ба дэмжэжэ байһан тухайгаа 45 миллион профсоюзуудай гэшүүдэй зүгһөө Профсоюзуудай Бүхэсоюзна Центральна Совет мэдүүлнэ. Баруун гүрэнүүдэй Египедые занаха, экономическа талаарнь хашаха хабшаха ба газаашалха политика хэрэглэхэ гэһэн һэдэлгэнүүд хадаа Дүтын ба Дунда Зүүн Зүгтэ колониализмые үлөөхэ, бага яһатанай арай гэжэ олоһон эрхэ сүлөөе үгы хэхэ гэһэн империалистнуудай эрмэлзэлгэ харуулна. Суэцкэ асуудал Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин Уставай эрилтэнүүдтэй хүсэд тааралдуулан, Египедэй бэеэ даанхай эрхые хүндэлэн, эбэй туримаар шиидхэгдэжэ болохо ба шиидхэгдэхэшье ёһотой.

Профсоюзуудай национальна болон уласхоорондын нэгэдэлнүүдэй мэдүүлгэнүүдые һайшааха зуураа, бүхы дэлхэйн ажалшад, тэдэнэй профсоюзна центрнүүд империалистнуудта шанга сохилто үгэхэ, дайнай уршагта ябадал эхилхэ гэһэн империалистнуудай һэдэлгые буруу һургэхэ, суэцкэ асуудалые амгалан ёһоор шиидхэхэ гэһэн Египедэй эрмэлзэлгые дэмжэхэ бэзэ гэжэ ВЦСПС найдана.

Египедэй арад үнэн зүб хэрэг хамгаалжа байна. Колониализмын үе саг Дүтын ба Дунда Зүүн Зүгтэ бусалтагүйгөөр тонилон арилаа. Бүхы түрүү хүн түрэлтэн Египедые халуунаар талархана, эдэбхитэйгээр дэмжэнэ.

КПСС-эй Саратовска обкомдо, облгүйсэдкомдо

Ороoһото культурануудай тарилгын талмайе үргэдхэхэ талаар Саратовска областиин колхозууд болон совхозуудай ехэ хүдэлмэри хэһэн, полевой хүдэлмэриин шанарые һайжаруулһан, таряа хуряалгые эмхитэйгээр үнгэргэһэн, ороoһо таряанай валовой суглуулгые нилээд ехэдхэһэн ба гүрэндэ 100 миллион пүүд ороoһо таряа тушааха гэжэ абаһан уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэһэн байна гэжэ КПСС-эй Центральна Комитет, СССР-эй Министрнүүдэй Совет хангалтатайгаар тэмдэглэнэ.

Ороoһо таряа абаха хэрэгтэ амжалта туйлаһантайнь дашарамдуулан КПСС-эй Центральна Комитет, СССР-эй Министрнүүдэй Совет Саратовска областиин эрэгтэй, эмэгтэй колхознигууд, МТС-үүдэй, совхозуудай хүдэлмэришэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд, партийна болон советскэ хүдэлмэрилэгшэд ба бүхы ажалшадые амаршалаад, КПСС-эй XX съездын шиидхэбэриие бэелүүлхэ талаар тэдэнэр саашадаа бүри ехэ эршэ зоригтойгоор, оролдосотойгоор ажаллажа, хүн зондо хэрэгтэй эдеэ хоолой зүйлнүүдые, хүнгэн промышленностьда хэрэгтэй түүхэй эдүүдые элбэг ехэ болгохын түлөө бүгэдэарадай тэмсэлдэ нэрэ түрэдэ хүрэмэ туһа нэмэри хэхэ бэзэ гэжэ этигэхэ байһанаа мэдүүлнэ.

КПСС-эй Центральна Комитет. ССР Союзай Министрнүүдэй Совет.

Эмхигүй ажалай хойшолон

Хонхолойн МТС-эй 23-дахи тракторна бригада Хрущевой нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ ажалладаг. Эндэ таряа хуряалга түлэг дундаа ябажа байна.

— Манай бригадынхид 540 гектарай таряа хуряаха аад, мүнөө 120 гаран гектарайхиие хадаад байна,— гэжэ тракторна бригадын бригадир нүхэр К. Мальцев хөөрэнэ.

Тус бригадынхид таряа хуряажа эхилһээр һаянай. Эндэ нэгэ виндроуэр, нэгэ комбайн амяарлан хуряалгада хүдэлнэ. Агрегадуудай ажалай бүтээсэ ехэ, шанарыншье һайн байгаа. Механизаторнуудай бүхы хүсэеэ элсүүлжэ, түрүүшын хэдэн арбаад центнер таряа сохижо байхада, таряанажалай 3-дахи бригадынхид бэлэдхэлгүй байшоо. Полевой стан дээрэхи амбаарнуудынь заһагдаагүй, тогынь сэбэрлэгдээгүй, сушилкануудайнь забһараар үбһэ ногоон ургажа байба. Стан дээрэ нэгэ «ВИСХОМ» сушилка бии юм, тэрэнэйнь хушалта һандархай, заһабарилжа байха хүншье харагдабагүй.

Сэхыень хэлэхэдэ, колхозой хүтэлбэрилэгшэд таряа хуряалгын бэлэдхэлэй хүдэлмэридэ харюусалгагүйгөөр хандаа. Гадна, бригададань ажалай журам һула, полевой стан дээрээ байгаад ажаллаха зохид байра байдал түхеэрэгдээгүй. Колхознигуудынь гэртэһээ ябажа ажалладаг байна. Тэдээндэ тусхай автомашина үгтэһэн юм. Тиигэбэшье, колхознигуудынь үглөөгүүр 11 часта ажалдаа гараад, үдэшэ 6 час болохын урда тээ гэртээ бусашадаг. Иигэхэдэ ямар ажал урагшаа ябаха юм.

Мүнөө үбһэ сабшалгаа дүүргээгүй, таряагаа хуряагаадүй аад, колхозой правлениин гэшүүдэй иимэ һанаа амар байдагынь гэмшэлтэй.

Тус бригадада 125 гектар кукуруза таригдаһан байгаа. Теэд ряд хоорондын элдүүрилгэ хэгдээгүй, буртаг үбһэнһөө һалгагдаагүй дээрэһээ тэрэнь муугаар ургаа. Тэрэ мүртөө саг болзор соогоо хуряагдангүйгөөр хюрууда ороһон байна. Тиигэжэ кукурузынгаа хахад участогһаа арайхан гэжэ 248 тонно силос даража абаба.

Кукурузынь силос шанар муутайгаар хэгдээ. Нүхэнүүдынь доошоо 80—100 сантиметр хүрэтэр һуушаһан байна. Олонхи нүхэнүүдынь шаралтараа хаташаһан, буртаг үбһэтэй холимог кукурузын хэршэгдээгүй набшаһаар дүүргэгдэһэн байха юм. Гадна, эндэ 30 — 30 тонный багтамаар силосНэ 8 нүхэн хооһон үлэшоо. Мүнөо силостэ дарагдаха ногоон үгы гээд лэ, юушье хэгдэнэгүй. Тиихэдэ силосэй нүхэнүүдэй хажуугаар хайран үбһэ ногоон, эдеэшээгүй таряан, ногоон солоомо миил муудажа байха юм.

Юундэ хүдөөгэй үбһэ сабшажа, эдэ нүхэнүүдтээ силос дараагүй гээшэбта гээд бригадир нүхэр Назаровһаа асуухада: «аргамнай олдоогүй, мүнөө саг үнгэрөө, хожом зелёнко сабшажа дүүргэхэ бэзэбди даа»,— гэжэ харюусана.

Тус колхозой гансал бригадада ябаад үзэхэдэ, иимэ олон дутуунууд элирбэ. Бэшэ бригадануудынь мүн лэ иимэрхүү байдалтай. Таряанажалай 1-дэхи бригадада (бригадирынь Т. Андреев) сушилка, тогуудынь мүн лэ заһабарилагдаагүй, таряа абалгада бэлэн болоодүй байһаар.

Гадна, амяарлан хуряаха хүдэлмэри хангалтагүйгөөр ябана. Эндэхи 22-дохи тракторна бригадынхид 2 комбайн, 1 виндроуэртэй юм. Мүнөө гансал виндроуэр таряа хадажа байнхай. Бусад комбайнуудынь полевой стан дээрээ миил байна. Тэдэниие амяарлан хуряалгада хэрэглэхын түлөө оролдоногүй.

— Манай бригадада колхозой хүтэлбэрилэгшэд ерэнэгүй, ямар полинуудаа амяарлан хуряаха байһамнай мэдэгдэнэгүй, колхозой агроном заабари үгөөгүй, — гэжэ тракторна бригадын бригадир нүхэр М. Рыжаков хэлэбэ.

Таряанажалай 2-дохи бригадада (бригадирынь Т. Слястин) 1 виндроуэр, 1 «Коммунар» комбайн таряа хадажа байгаа. Хэдэн үдэр соо 60 гаран гектар хадаба, теэд хадагдаһан газарай шанарынь муу байшоо. Нормоёо нэгэшье агрегадынь дүүргэнэгүй. Ушар шалтагаанинь юуб гэхэдэ, агрегадууд һайн хүнүүдээр бүридүүлэгдээгүй байна. Тракторна бригадын бүридхэлшэ нүхэр Г. Патрохин хэдэн үдэр гэртээ хэбтэнэ, механизаторнуудай хүдэлмэриие бүридхэнэгүй, тоосоо саг соонь хэнэгүй. Энээн тушаа МТС-эй хүтэлбэрилэгшэд хэмжээ абаха зэргэтэй.

Таряа хуряалгые һайнаар эмхидхэхэ тушаа колхозой партийна эхин организаци оролдолго гарганагүй. Алишье полевой станиие абаад үзэхэдэ, харуулан ойлгуулха агитаци байхагүй, газетэ, журналнуудые саг соогоо абанагүй. Мүнөө болотор агитаторнууд томилогдоодүй байһаар.

Эдэ бүхы дутагдалнууд тушаа партиин Мухаршэбэрэй айком, аймгүйсэдком зохихо хэмжээ абаха бэзэ гэжэ найдагдана.

Т. Гармаев, манай корреспондент.

Хоёр дахин ехэ силос дарагдаба

Сентябриин 10-най үдэр манай МТС-эй харьяата колхозууд кукурузаар силос даража дүүргэһэн байна. 1806 гектар кукурузын 814 гектарынь силос болгон дарагдажа, 405 гектарайнь ногоон сабшагдажа, малда нэмэлтэ тэжээл болгон үгтэһэн байгаа.

Калининай нэрэмжэтэ, «Гигант» колхозуудта эртэ таригдаһан кукурузын зарим ургаса хүлдэһэн дээрэһээ 200-аад гектар дээрэ кукуруза муугаар гараа.

Тиихэдэ оройшог таригдаһан, хабарай хүйтэндэ нэрбэгдээгүй талмайнуудта һайн ургаса гараһан байна. Тиимэ талмайнуудай гектар бүриһөө 40 гаран центнер ногоон эшэ намаа абтаа. Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо кукурузын бүхы талмайн гектар бүриһөө 55 центнер ургаса абтаһан байна. «Победа» колхозой зарим участогһаа гектарай 120—150 центнер силосэй ногоон хуряагдаа. Мүн Кировэй нэрэмжэтэ колхоздо кукурузын һайн ургаса гараа.

Энэ жэлэй кукурузын ургасын хуряалгада «СК-2,6» силоснэ комбайнууд хүдэлөө. МТС-эй иимэ дүрбэн комбайнууд хамта дээрээ 505 гектарай ургаса 14 үдэр соо хуряажа, үдэр бүри дунда зэргээр 9 гектар хадаһан байха юм. Нормонь үдэрэй 4 гектар юм.

Силоснэ комбайнаар Леонид Прокопьевич Дудин Кировэй нэрэмжэтэ колхоздо 16 үдэрэй туршада 168 гектар силоснэ культурануудые хуряажа, үдэрэйнгөө даалгабариие дунда зэргээр хоёр хахад дахин дүүргээ. Мүн Татауровай мехучилищиин курсант Самуил Иванович Казазаев «Победа» колхозой поли дээрэ «СК-2,6» комбайнаар 13 үдэр соо 120 гектар хуряагаа. Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо комбайнер Бадмажаб Яндоков 16 үдэр 145 гектар кукуруза хуряаһан байна.

МТС-эй харьяата колхозууд кукурузынгаа ургасые хуряажа дүүргээд, хээрын ногоотоор, эдеэшээгүй таряатаар, ногоон солоомоор силос даража байнхай. Сентябриин 10-най байдалаар 4489 тонно силос дарагдаа, энэнь нёдондонойхиһоо хоёр дахин ехэ байна.

П. Мишинский, Үдын МТС-эй главна агроном.

Залуу машинист Даша Бадмацыренов

— Би машина техникэдэ ехэ дуратайб. Түрүүшынхеэ мүнөө жэлдэ энэ гоё машинада һуугааб, — гэжэ Хэжэнгын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозой таряанажалай нэгэдэхи бригадада хүдэлдэг өөрөө ябадаг сенокосилкын машинист, комсомолец Даша Бадмацыренов омогтойгоор хэлэнэ.

Үнэхөөрөө, залуу машинист өөртөө даалгагдаһан машинынгаа хойноһоо зүбөөр харууһалжа, үдэр бүриингөө даалгабариие һайн шанартайгаар дүүргэдэг юм.

Залуу механизатор оролдосото ажалаараа нүхэдэйнгөө дунда хүндэтэй болонхой.

Б. Бадмаев.

Гүрэнтэйгөө тоособо

ПЕТРОПАВЛОВКА. (Телефоноор абтаба). Энэ жэлдэ Чапаевай нэрэмжэтэ колхозойхид Үшөөтэйн МТС-эй механизаторнуудтай хамтадаа оролдосотойгоор ажаллажа, ороoһо таряанай баян ургаса ургуулаа. Эдэ үдэрнүүдтэ колхознигууд болон механизаторнууд оролдожо ургуулһан ургасаяа гээлтэ хоролтогүйгөөр хуряажа абахын түлөө шангаар тэмсэжэ байна.

Сентябриин 18-да колхоз аймаг соогоо түрүүлэн таряа тушаалгаар гүрэнтэйгөө сүм тоособо. Тушаагдаһан таряанайнь гурбанай хоёр хуби эрхим шанартай шэниисэ байгаа. Баян ургасын урманда колхознигууд түсэбһөө гадуур үшөө 700 центнер таряа гүрэндөө тушааха гэжэ шиидэбэ.

— Түнхэнэйхидэй уряагаар бидэнэр өөһэдынгөө хэрэглэмжэһээ үлэхэ таряае гүрэндөө тушааха гэжэ шиидэбэбди, — гэжэ эндэхи колхознигууд хүхюутэйгээр хэлэнэ.

Сентябриин 18-һаа эхилээд, гүрэндэ түсэбһөө гадуур таряан тушаагдажа захалаа.

Һүүлэй үедэ таряа хуряалгада ябажа байһан колхознигууд болон механизаторнуудай дунда социалистическэ мүрысөөн улам эршэтэйгээр дэлгэржэ байна. Лафетнэ жаткын машинист Глеб Шарин үдэртөө 25—30 гектарай таряа хадана.

А. Ткач.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Малшадай дунда ойлгууламжын хүдэлмэриие һайнаар эмхидхэхэ

Ново-Брянска МТС-эй харьяата колхозууд арга боломжонуудаа хүсэд хэрэглэнгүй дээрэһээ һүүлэй хэдэн жэлэй туршада малай ашаг шэмые багаар абадаг байгаа. Тиимэһээ энэ гэзэглэе усадхаха, малай ашаг шэмые эрид ехээр нэмэхэ тон харюусалгатай зорилго партиин айкомой инструкторска группын, МТС-эй харьяата колхозуудай партийна организацинуудай үмэнэ табигдаад байна.

Энэ зорилгоо ойрын сагта бэелүүлхын тула нэн түрүүндэ ниитын малые таарамжатай зохид байра ба тэжээлээр хангаха, харууһыень һайжаруулха шухала. Мүнөө эдэ асуудалнууд бараг тэды шиидхэгдэжэ байнхай гэхэдэ болоно. Карл Марксын, Ленинэй, Сталинай нэрэмжэтэ колхозууд шефүүдэйнгээ туһаламжаар үнеэдэй ба тугалнуудай типовой байрануудые барижа дүүргээ. Мүн Молотовой нэрэмжэтэ, «Красный Опытник» колхозуудта барилга дүүргэгдэхэ дүтэлөө. Малаа үбһэ тэжээлээр дүүрэн хангаха хэмжээнүүд абтана. Кукуруза таридаг талмай нилээд үргэдхэгдөө. Сабшалангаа һайжаруулха, ургасыень дээшэлүүлхэ талааршье горьтой хүдэлмэри хэгдэнэ.

Эдэ асуудалнуудые шиидхэхынгээ хажуугаар манай инструкторска группа, колхозой партийна организацинууд шадамар бэрхэ, ехэ дүршэлтэй колхознигуудые малажалда табиха, тэдэнэй дунда социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ, олониитын дунда ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулха асуудалда гол анхаралаа хандуулна. Манай группа колхозуудай правленинүүдтэй хамтадаа һаалишадай, мал адуулагшадай бүридэлые хаража үзөөд, шухала болоһон газартань коммунистнууд, комсомолецууд, түрүү колхознигуудые эльгээһэн байна. Жэшээлхэдэ, Тельманэй нэрэмжэтэ колхоздо комсомолецууд-залуушуулай фермэ тогтоогдонхой. Фермэнүүдые даагшадшье зарим газарта һэлгэгдээ.

Һаалишадай дунда мүрысөөн эмхидхэгдээд, тус бүридөө уялгануудые абаһан байна. Тэдэнэрые урмашуулхын тула колхозуудта тусхай түсэб табигдаа. Тэрэнэй үндэһөөр һарын түсэбһөө гадуур һааһан һүнэй литр бүриинь түлөө һаалишанда 10 мүнгэ нэмэжэ түлэдэг болонхой.

Бүри ехээр һү һаажа абахын түлөө һаалишадай мүрысөөнэй дүнгүүд арбан хоног бүхэндэ согсологдон гаргагдажа, аймагай ба ханын газетэдэ, «Дайшалхы хуудаһануудта», показателиин доскада бэшэгдэдэг, фермын хүдэлмэрилэгшэдэй үйлэдбэриин зүблөөн дээрэ хэлсэгдэдэг байна.

Түрүүшүүлэй дүй дүршэлые үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ гээшэ тон шухала хэрэг болоно. Тиимэһээ партиин айком Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой түрүү һаалишан комсомолка Г. Тарабукинагай ажал хүдэлмэриие шэнжэлжэ үзөөд, дүй дүршэлыень бүхы һаалишадай дунда дэлгэрүүлхые партийна организацинуудта дурадхаһан юм.

Инструкторска группын ба колхозуудтахи партийна организацинуудай ябуулһан эмхидхэлэй хүдэлмэриин ашаар бараг үрэ дүнгүүд туйлагдажа байна. Ажахын жэлэй 11 һарын дүнгүүдээр МТС-эй харьяата колхозууд һаамхай үнеэн бүриһөө 876 литр һү һаагаа. Энэнь нёдондонойхиһоо 271 литрээр ехэ болоно. Тэрэшэлэн Сталинай нэрэмжэтэ колхоз энэ болзор соо үнеэн бүриһөө 990 литр һү һаагаад, аймсоведэй гүйсэдкомой ба партиин айкомой дамжуулгын Улаан туг барижа байнхай.

Түрүү һаалишадай тоо улам нэмэнэ. Үнеэн бүриин 1690 литр һү һааһан, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой һаалишан Дарима Жамсаранова тэдэнэй дундаһаа түрүүлжэ ябана. Мүн баһа һаалишан Сампилова үнеэн бүриһөө 1295 литр һү һааба. Сталинай нэрэмжэтэ колхозой һаалишад Н. Матвеева, Т. Шипицына, М. Афанасьева 1263—1402 литр һү үнеэн бүриһөө һаажа абаа.

Малай ашаг шэмын дээшэлһэн дээрэһээ эндэхи колхозууд гүрэндөө һү тушааха, худалдаха жэлэйнгээ түсэбые сентябриин 1-дэ 123,9 процент дүүргээд, түсэбһөө гадуур 198 тонно һү тушааха уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхын түлөө тэмсэжэ байнад. Мүн нилээд ехэ хэмжээтэй һүн колхознигуудай ажалта үдэртэ хубаагдаа.

Мүнөө үбэлжэлгэдэ бэлэдхэл хэгдэжэ байна. Манай колхознигууд, механизаторнууд таряа хуряалгынгаа хажуугаар малай тэжээл бэлэдхэхэ хүдэлмэреэ нэгэшье үдэр зогсооногүй. Адууһа малаа атар таргатаар ондо оруулха гээшэ колхозуудай правлени болон парторганизацинуудай, МТС-эй дирекциин, инструкторска группын бэелүүлхэ зорилгонуудай нэгэн болоно.

И. Филиппов, КПСС-эй Заиграйн айкомой Ново-Брянска МТС-эй зонодохи секретарь.

Омско область. Лихачевой нэрэмжэтэ Московско автозаводой бүтээһэн олон хүнэй һууритай автобусууд областиин автомобильна харгы замуудаар ябадаг болоо. Олонхи замуудынь Омск городые шэнэ газар элдүүрилжэ байһан районуудтай холбодог юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Ачаир тосхондо автобусууд зогсоод байна.

ТАСС-эй фотохронико.

Амарагшадай культурна эрилтые хангаха

(Редакцида ерэһэн бэшэг)

Улан-Удэһээ зүүлжээ арбан километрын хараанда ой модоор шэмэглэгдэһэн Дээдэ Онгостой гэжэ нютаг бии юм. Тэндэ амаралтын байшан үнинэй хүдэлмэрилжэ байдаг, ехэнхидээ манай республикын ажалшад амардаг.

Амарагшадай дунда: багшанар, хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд болон мэргэжэлтэд, мүн промышленна предприятинуудай хүдэлмэришэд олон бии байдаг. Бусад эмхи зургаануудай албахаагшадшье ерэдэг байна. Амарха болзор 12 хоногоор тогтоогдонхой. Амархаяа ерэһэн хүнүүд 12 хоногоо культурнаар үнгэргэһэйбди гэжэ ехэтэ хүсэдэг байһаниинь элитэ.

Гэхэ зуура, тус байшанда амарагшад тэрэ хүсэлөө бэелүүлжэ шаданагүй. «Эндэ неделиһээ үлүү байхын аргагүй, уйдхартай, һонигүй болоно» гэжэ амарагшад хэлсэдэг. Энэнь зүб байна. Яахадааб гэхэдэ, тус байшангай дирекци амарагшадай дунда культурна хүдэлмэри оройдоо ябуулнагүй.

Сезон соо 200 гаран хүн амардаг. Тэдэнэрэй олонхинь амаралтынгаа сагые ой соогуур ябажа, горхоной эрьеэр наранда бэеэ шаража үнгэргэдэг юм. Теэд үүлэтэй бүрхэг үдэрэй болоходо хэхэ юумэеэ оложо ядаад, палата соогуур һуужа гү, али архи уужа сагаа үнгэргэдэг байна.

«Амаралтын хүнүүд һайнаар лэ эдеэлээд байбал болоо» гэһэн һанаатайгаар амаралтын байшангай директор **Александр Георгиевич Серебряков** хөөрэнэ.

Энэ байшангай хүтэлбэрилэгшэд «манай эндэ биллиард, лото, домино, шатар бии» гэжэ магадгүй. Теэд хоёр зуугаад гаран хүнүүдэй наадаха болоходо тэдэнь хүртэнэгүй. Ори ганса биллиардтай аад, тэрэнь эбдэрхэй байһаар.

Амарагшадай дундаһаа танцевалжа һураха, шэнэ дуунуудые сээжэлдэхэ дуратай хүнүүд бии байдаг. Теэд тиимэ хүдэлмэри ябуулха хүн эндэ үгы.

Хүгжэмшэ болгожо 15 наһатай хүбүүе табиһан байна. Тэрэнь һарадаа 600 түхэриг салин абадаг болобошье, биратай юумэ хэнэгүй. Клубта хүнүүдэй суглархада хүгжэмшэнь заримдаа өөрөө ерэнгүй, сугларһан хүнүүд хүлеэжэ һууха баатай болодог.

Амархаяа эндэ ерэгшэдэй олонхинь хүдөө нютагайхин байдаг. Тэдэнэр городой промышленна предприятинуудаар экскурси хэхэ дуратай байна. Амаралтын байшангай дирекци экскурси эмхидхэхэ гэхэдэ «намһаа саагуур, наранһаа наагуур» гэһэндэл хандадаг.

Б. Ангадаев.

Наймаалагшадгүй магазинууд

Зэдын аймпотребсоюз полевой хүдэлмэринүүдтэ ябаһан механизаторнууд болон колхознигуудые шухала хэрэглэгдэхэ зүйлнүүдээр хангахын зорилгоор Молотовой, Ленинэй, Доржо Банзаровай нэрэмжэтэ колхозуудай полевой стануud дээрэ наймаалагшадгүйгөөр эд бараа худалдаха магазинуудые нээбэ.

Жэшээлхэдэ, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой Намаг гэжэ газарай полевой станда олон таһалгатай ба һугалгатай шкаф табигданхай. Шэл үүдэтэй тэдэ таһалга гэхэ гү, табсан бүхэндэнь сахар, сай, зуруул, мылэ, ниидхэ, тамхин, консервэ болон бусад зүйлнүүд табигданхай. Тэдээн дээрэ мүн сэнгүүдынь бэшэгдэнхэй.

Худалдан абагшад тэрэ магазинһаа хэрэгтэй юумэеэ абахадаа мүнгэеэ тусхай һугалга руу хээд, тэндэ табяатай байһан юумэнһээ абажа гарана.

Иимэ магазинууд Кагановичын нэрэмжэтэ, «Коммунизм» колхозуудай полевой стануудта нээгдэхэнь.

Коммунистнуудай шүүмжэлэлһээ тобшолол хэхэ

«Бурмонкоопсоюзай» партийна организацида һаяхан тоосоото-һунгуулиин суглаан болобо. Партийна организациин секретарь нүхэр Колмаков элидхэл хэжэ, партбюрогой хүдэлмэри тухайда тогтон хэлээ.

Тоосоото үе соо парторганизацидань 24 коммунист нэмэһэн байна. Правлениин таһаг бүхэндэ коммунистнууд ажалладаг, тэдэнэй дундаһаа нүхэд Гомбоев, Таракановский, Анашкин болон бусад эрдэм мэргэжэлээ бүри ехэ болгохо гэжэ оролдодог байна.

Элидхэлэй һүүлээр үгэ хэлэлгэн болоо. Партбюрогой хүдэлмэринь заримдаа правлениин ажал-ябуулгаһаа таһаранги байдаг гэжэ коммунист Рогачев шүүмжэлбэ. Тиимэл ушарһаа, эд бараа наймаалха түсэб дүүргэгдэдэггүй байһаар. Колхозууд болон механизаторнуудта шухала хэрэгтэй эд бараан хаһа саг соогоо абаашагданагүй. Мүнөө колхозуудта барилгын материалай тон шухала болонхой байхадань, наймаанай управлениин коммунистнууд — нүхэд Манзырев, Абросов болон бусад ажалшадай эрилтые дүүрэн хангаха хэрэгтэ һаналаа багаар табина.

— Манай парторганизациин зарим гэшүүд коммунистын журам заршамда, тэрэнэй шанар шэнжэдэ таарамжагүй дээрэлхүү зан гаргадаг. Правлениин түрүүлэгшын орлогшо нүхэр Кузнецов жиирэй коммунистнуудтай, хүдэлмэрилэгшэдтэй уулзажа хөөрэлдэхые, тэдэнэй ажал хэрэг, эрилтэ тухай мэдэхые хүсэдэггүй. Тиимэ хадань, базын олонхи хүдэлмэрилэгшэд тэрэниие танидаггүй юм, — гэжэ коммунист нүхэр Степанов шүүмжэлээ.

Коопторгын хүдэлмэридэ горьтойхон дутагдалнуудай бии байбашье, правлениин болон парторганизациин зүгһөө хэншье һаналаа табидаггүй, туһалдаггүй гэжэ коммунист Тройников хэлэбэ.

— Ахын аймагһаа 300 гаран толгой үхэр асаржа үүсэлээд, мяхыень городой ажалшадта наймаалха гэһэн захирлалта бии. Теэд мяха хадагалха байрагүйбди. Холодильник баригдажа эхилһээр хоёр жэл үнгэрһэн аад, мүнөө хүрэтэр бэлэн болоодүй. Барилгаяа һаяар дүүргэхэбди гэжэ коммунистнууд Бурмакин, Леонтьев ходо найдуулдаг. Энээн тухай правлениишье хэдэн олон тогтоол гараһан байха, теэд хэрэгынь хэбээрээл байһаар.

Тоосоото-һунгуулиин суглаан дээрэ хамта 16 коммунист үгэ хэлэжэ, партбюрогой, тэрэнэй секретарь нүхэр Колмаковой хүдэлмэридэхи дутуу дундануудые шүүмжэлһэн байна.

Хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй нягта нэгэдэлэй түлөө тэмсэл

Хүдэлмэришэн ангиин зэргэнүүдэй нягта нэгэдэл тэдэнэй илалтын шухала эрхэ нүхэсэл болоно. Хүдэлмэришэн ангиин зэргэнүүдые нэгэдүүлэнгүй, хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй бүхы отрядуудые нягтаар жагсаангүй, бүхы национальностинуудай болон оронуудай хүдэлмэришэдэй хоорондо ахадүүгэй хани барисаа тогтоонгүй ажалшадые капиталай дарлалтаһаа сүлөөлхын ба социализм байгуулхын аргагүй гэжэ Маркс, Энгельс, Ленин олон дахин һануулдаг байгаа.

Мүнөө үедэ ганса орон дотор бэшэ, харин дэлхэйн олохон оронуудта социализмын байгуулагдажа байхада капитализмын оронуудай олон миллион ажалшад общественные социалистическэ болгон хубилгаха үзэл сурталаар улам бүри гүнзэгыгөөр нэбтэржэ байнхай. Иимэ эрхэ байдалда хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй хахаран хубааралга илангаяа тэсэшэгүй болоно.

Хүдэлмэришэн ангиин нэгэдэлые хангаха зорилгоо хүдэлмэришэнэй партинуудай улам бүри нягтаар харилсан ажаллаха арга боломжо мүнөө үедэ бии болоо гэжэ КПСС-эй XX съезд дээрэ тэмдэглэгдэһэн байна.

Нилээд олон социалистнууд, социалистическэ партинуудай холо бодолтой зарим хүтэлбэрилэгшэд болон тэдэнэй хэблэл бодото байдалые мэдэдэг туладаа Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин дурадхалда талархалтайгаар, анхаралтайгаар хандаһан байха юм. Жэшээлхэдэ, уласхоорондын социалистическэ хүдэлөөнэй үнинэй ажал-ябуулагша, Бельгиин депутадуудай палатын түрүүлэгшэ К. Гюйсманс оронойнгоо социалистическэ партиин эдэбхитэдэй урда үгэ хэлэхэ зуураа, коммунистнууд болон социалистнуудай хоорондо харилсан ажаллалга байгуулха тухай КПСС-эй дурадхал тушаа иигэжэ мэдүүлһэн байна: «Олон жэлэй туршада Ленинэй, тэрэнэй һамган Крупскаягай хани нүхэр ябаһан, үнинэй социалист би болбол энэ дурадхалые зүрхөө долгисон угтааб. Би Ленинэй һанал бодолые мэдэгшэ һэм. 1917 ондо бидэнэй хоорондо болоһон хахаралые алдуу гэжэ тоолодог байгааб... Теэд эдэ бүгэдэ үнгэрһэн хэрэг гээшэ, тэрэнэй түлөө би хэнииешье зэмэлхээ һананагүйб. Европодо хүдэлмэришэн ангиин нэгэдэлые дахин һэргээлгэдэ бүхы хүсөөрөө туһалха хүсэлэнтэйб. Бүхы дэлхэй дээрэ демократиие абархаяа һанаа юм һаа, энээниие тон түргэнөөр бэелүүлхэ хэрэгтэй. Хүдэлмэришэн ангиин бүхы зэргэнүүдые дахинаа нэгэдүүлхэ саг ерээ. Энэ хадаа миил хооһон һанаан бэшэ. Энээниие түргэнөөр туйлажа болохо».

«Зарим социалистнууд болон коммунистнуудай бэе бэеэ дан ехээр гэмнэлсэнгүйгөөр, хоорондоо тон шухала хөөрэлдөө хэжэ эхилхэ саг болоо» гэжэ английска лейбористска партиин элитэ ажал-ябуулагша Коул хэлэһэн байна.

Бүхы демократическа хүсэнүүд болон организацинуудые хоорондонь ойротуулха гэһэн, коммунистнууд болон социалистнуудай хоорондо сэхэ холбоо барисаа байгуулха гэһэн хараа бодол хадаа олон оронуудай үргэн ниитэ ажалшадай ажал-ябуулга дээрэ бодотоор харагдажа байна. Жэшээнь, Финляндида 500 мянга шахуу хүниие хабаадуулан, 1956 оной мартда болоһон промышленностиин элдэб һалбариин хүдэлмэришэдэй бүгэдэниитын забастовкодо социал-демокрадууд ба тэдэнэй нютагуудтахи организацинууд коммунистнуудтай сугтаа ябаһан байна. Хэдэн жэлэй турша соо социал-демокрадууд болон коммунистнуудай хоорондоо бэе бэедээ этигэлсэхэгүй ябадал 19 үдэр үргэлжэлһэн энэ забастовкын үедэ ехэнхидээ дабагдажа гаргагдаһан байна. Забастовкын комитедүүд, тэрэ тоодо центральна комитедынь түрүүшээр социал-демократическа хүдэлмэришэдэй түлөөлэгшэдһөө бүридэһэн байгаа һаа, удангүй коммунистнуудаар хүсэлдүүлэгдэһэн байха юм.

Францида коммунистическэ ба социалистическэ партинуудта ородог хүдэлмэришэд болбол засаг гартаа абаха гэжэ Пужадай фашистска бүлэгүүдэй хэһэн арад зондо харша ябуулгада эсэргүү хүсэтэ кампани байгша оной февраль соо үнгэргэһэн байна. Францида болоһон һүүлшын олонтоото забастовконуудай үедэ предприятинуудта профсоюзай нэгэдэлгын комитедүүд байгуулагдажа, тэрээндэ коммунистнууд болон социалистнууд адли эрхэтэйгээр харилсан ажаллаһан байха юм.

Данида коммунистическэ ба социалистическэ партинуудай жиирын гэшүүдэй хоорондохи нэгэдэл бүхы орон дотор шахуу болоһон промышленна хүдэлмэришэдэй 1956 оной апрельскэ забастовкын үедэ илангаяа хүсэтэйгөөр харагдаа. Тиихэдэ Копенгагенай коммунистнууд ба социалистнууд фолькетингын байшангай урда ажалшадай олониитын митинг хамтадаа эмхидхэжэ, тэрээндэнь 200 мянга шахуу хүн хабаадалсаһан байна.

Японидо промышленностиин хүдэлмэришэдэй зарим профсоюзуудай съезднүүд дээрэ, мүн 1956 оной хабар болоһон Таряашадай союзай съезд дээрэ коммунистнууд ба социалистнууд хэдэ хэдэн асуудалаар хамтын эрилтэнүүдые табиһан байгаа. Оронии хүтэлбэрилжэ байһан бүлэгүүдэй парламентда һунгадаг системые хубилгаха гэһэн һэдэлгэнүүдтэ эсэргүүгээр Японии коммунистическэ ба социалистическэ партинуудай түлөөлэгшэд парламент дээрэ хамтадаа тэмсээд, хархис бүлэгүүдтэ нилээд шанга сохилто хэһэн байна.

Норвегиин, Японии, Финляндиин, Австриин, Бельгиин, Даниин, Швейцариин болон хэдэ хэдэн бусад оронуудай олохон городуудта байгша ондо үнгэргэгдэһэн майн 1-нэй демонстрацинууд ямар онсо илгаатай байгааб гэхэдэ, тэдээндэ урда жэлнүүдэйхидэ орходоо ажалшад һураггүй олоороо хабаадалсахаһаа гадна, демонстрацинуудые ба хүдэлмэришэн ангиин бусад хүдэлөөе хүтэлбэрилхэ талаар коммунистическэ болон социалистическэ партинуудай нютагуудтахи организацинууд эбтэй һайнаар харилсан ажаллаһан байха юм.

Өөһэд хоорондын интересүүдэй аша туһада, эб найрамдалай, гэгээрэлэй аша туһада коммунистнууд ба социалистнууд хоорондоо харилсаа тогтоохо ёһотой, мүн тиимэ арга боломжошье бии гэжэ мүнөө зарим оронуудай социалистическэ партинуудай хүтэлбэрилэгшэд мэдэрдэг болоо.

Италида коммунистнууд ба социалистнууд олон жэлэй туршада харилсан ажаллажа, нэгэдэмэл профсоюзна томо организациие, кооперативна, эхэнэрнүүдэй болон бусад хүдэлөөе хамтадаа хүтэлбэрилжэ байна. Коммунистнууд ба социалистнууд 1953 ондо парламентын һунгалтын болоходо 1948 оной һунгалтада орходоо 1,8 миллион голос үлүүсэ абаһан байна. Тиихэтэй хамта, христианска демокрадууд 2 миллион шахуу голосоо гээһэн байха юм. Хамтын ябуулга хэхэ гэжэ коммунистическэ ба социалистическэ партинуудай хоорондо баталагдаһан хэлсээн хадаа хүдэлмэришэн ангиин энэ хоёр партиин байдалые бүхэжүүлээ, нэрэ хүндыень дээшэлүүлээ.

Мүн бусадшье оронуудай, тусхайлбал Австриин, Норвегиин, Швециин, Индиин социалистическэ партинуудай хүтэлбэрилэгшэдэй дунда хүдэлмэришэнэй хүдэлөөе нэгэдүүлхэ, коммунистнуудтай харилсан ажаллаха гэжэ оролдодог хүнүүд бии. Гэбэшье, Баруун Европын оронуудай, тэрэ тоодо Франциин, Бельгиин, илангаяа Англиин, Норвегиин, Швециин, Финляндиин, Даниин, Швейцариин социалистическэ партинуудай олохон хүтэлбэрилэгшэд СССР-тэй ба зарим ушарта КПСС-тэй харилсаатай байха гэжэ һанадагшье һаа, өөһэдынгөө оронуудай коммунистическэ партинуудтай харилсан ажаллахаяа эрид арсадаг байна. Тиихэһээ байтагай социалистическэ партинуудай үлэмжэ хархис үзэлтэй зарим хүтэлбэрилэгшэд коммунистнуудые элдэб аргаар муушалха гэжэ оролдодог, хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй хүсэнүүдые нэгэдүүлхын тула коммунистическэ партинуудые тарааха гэһэн, СССР болон арадай демократиин оронууд дотор буржуазна, арад зондо харша партинуудые байгуулха үндэһэ һуури бии болгохо гэһэн гүрдэлгын шэнжэтэй эрилтэ табидаг байна.

Хүдэлмэришэн ангиин нэгэдэлые хангаха асуудалда Социалистическэ интернационалай тон һанаа амараар, дурагүйгөөр хандаһаниинь гайхалтай юм. Социалистическэ интернационалай Совет 1956 оной март соо болоһон заседаниингаа һүүлээр «ямаршье нэгэдэмэл фронт байгуулхые арсанабди», «коммунистическэ партинуудтай ямарааршье харилсахаяа арсанабди» гэһэн мэдүүлгэ хэһэн байгаа. Али нэгэн орон дотор
социализмда шэлжэн орохо
таатай формо хадаа «демок
ка социализм» гэхэ гү, али
мизм мүн гэжэ Интернац
Совет соносхоһон байна.
КПСС-эй XX съездын хэһэн
лолһоо, мүн дэлхэйн бүхы ко
нуудай программа соо заагд
тад ондоо байна бшуу.

Урдынгаа политикые үргэл
хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй
тэдэ шэнэ юумэ харадаггүй,
дээрээ зогсошоһон социал-де
тиин зарим хүтэлбэрил
ябуулганууд имагтал хархис
дүүдтэ туһална, хүдэлмэриш
гида, тэрэнэй партинуудта
мократическа организацинуу
толгоёо шангадхахадань х
дэнэ. Германиин Коммунис
партиие хориһон боннско з
хидай галзуу аашые имагт
гээр тайлбарилжа болохо
бээ Германиин хүдэлмэриш
хубааруулагдаагүй байгаа
Баруун Германиин засагаар
партиие хорихо шиидхэбэр
жа шадаха байгаа аал даа

Коммунистнууд өөһэдын
раммна эрилтэнүүдые ажал
ондоо партинуудай гэшүүд
даггүй, өөһэдынгөө хараа б
харуулхаяа, тэрэнээ хамг
арсадаггүй. Хүдэлмэришэн
лөөн дотор элдэб янзын һ
дол байдаг ба һанал бодол
хэзээдэшье гарадаг гээш
ямар нэгэн асуудалаар идео
ка арсалдаан хадаа хүдэл
ангиин нэгэдэлые бэхижүү
да һаад ушаруулдаг гэжэ
бэшэ. Имагтал хани бари
харилсан ойлголсолгын ба
харилсан ажаллалгын орш
далда тэдэ арсалдаанууды
жэ болохо, хүдэлмэришэн ан
дэһэн шухала интересүүдэй
тэмсэлдээ хараа бодолоо нэг
болохо гэжэ дүй дүршэл хар

С. ОГУРЦ

СССР-эй эхэнэрнүүдэй
эрхэ тухай асуудал
семинар

СССР-эй эхэнэрнүүдэй т
тухай асуудалда зорюулагд
минар Москвада хүдэлмэр
жэлүүлжэ байна. Тэрэ се
хабаадалсахаяа Англиһаа,
һээ, Болгариһаа, Голланди
диһээ, Иранһаа, Кубаһаа,
һаа, Непалһаа Польшоһоо,
Суданһаа, США-һаа, Чехо
һаа, Югославиһаа ба бусад
һаа ерэгшэд сентябриин 17-
ковско Соведтэ орожо, тэр
путадуудтай уулзаа.

Моссоведэй Гүйсэдкомой т
шын орлогшо З. В. Мироно
дэй байгуулалта тухай, де
дые һунгадаг гурим, тэдэ
лөөлэлгын болзор тухай т
гоор хөөрэжэ үгөө. Мүнөө ү
соведэй депутадуудай бүхы
40 шахуу процентнь—316-ан
депутадууд болоно гэжэ тэр
сээ.

Удаань З. В. Миронова,
рэлдөөндэ хабаадалсаһан М
дэй Гүйсэдкомой түрүүлэг
логшо В. С. Тимофеев ба
дууд А. М. Пыльцова, М.
лева, А. А. Ромина, М. А. М
Н. С. Лапченко, Т. А. Л
В. П. Семин болон Москов
дэй бусад хүдэлмэрилэгшэд
нарта хабаадагшадай оло
асуудалнуудта харюусаа. Т
далнууд юун тухай гэршэлн
дэ, эдэ айлшад Московско
илангаяа эхэнэр-депутадууд
янзын, үргэн ехэ ажал-ябуул
нирхоно.

Семинарта хабаадагшада
таар Московско Соведэй
З. И. Солоджая өөрынг
ябадал тухай, ажалай ба
ажал-ябуулга, тэрээниие деп
һунгаһан тухай хөөрэжэ ү
родой 2-дохи больницын вр
путат А. М. Пыльцова айлш
путатска ажал-ябуулга т
хөөрэжэ үгөө.

Московско Соведтэ боло
рэлдөөн үнэн зүрхэнэй хани
оршон байдалда үнгэрөө.

Депутадуудай семинарта
дагшадай уулзалга, мүн Св
ко ба Ленинскэ районно Со
болоо.

Үдэрэй хоёрдохи хахадта
на заседани дээрэ СССР-эй
но Соведэй депутат, юри
наукануудай институдай д
К. П. Горшенин «Советскэ
нүүд эрэшүүлтэй адли гра
эрхэтэй» гэһэн темээр элид

Семинарта хабаадагшад
Русад, Зена Харман, Жанн
Смол Де Морсье, Нина С
Сита Парманανд Моника
Фатьма Талиб Исмоил, Сур
баби болон бусад олон
нуудые асуугаа.

Профессор Горшенин
нуудта харюусаха зуураа,
лын харилсаае гуримшуул
нүүд болон үхибүүдэй эрх
хайлан хэлэбэл, уг залгамж
хые бүхы талаарнь хамгаал
ветскэ хуулинууд тухай хөөр

Юридическэ наукануудай
Флейшиц семинарта хабаад
хэдэ хэдэн асуудалнуудта ха

(ТАС

...ина АССР. Зурагаадахи табан-...үсэб тушаа партиин XX съез-...ктивэнүүдэй ёһоор Альметьев-...Горький хүрэтэр магистральна ...вод татагдахаар хараалагдана. ...ьевскһээ Кама хүрэтэрхи учас-...убопровод татагдаад байна.
...ДЭЭРЭ: «Волготанкер» гэжэ ...ог баржын шкипер К. И. Го-...овуарһаа оролһон нефтиие хэм-...йна. ТАСС-эй фотохронико.

„Коммунизм" колхоздо

СТУДЕНТНҮҮДЭЙ ТУҺАЛАМЖА

...фуун нютагтахи полевой ...дээрэ веялкэ, зернопульт-...нуудай абяан үдэр, һүни ...нагүй. Эндэ пединститу-...студентнүүд колхоздо ту-...а, таряа хатааха, хиид-... сэбэрлэхэ хүдэлмэ-...таһалдуулангүй ябуул-...байна. Студентнүүд Овчин-...о, Вудаев, Блокшина, Ва-...на, Федоров болон бусад ...өөнгөө даалгабарие ходо ...процент хүрэтэр дүүргэнэ.

УЛААН БУЛАН ЭМХИДХЭГДЭБЭ

...хан 2-дохи полевой стан ...улаан булан эмхидхэгдэ-...Энэ колхознигуудай сүлөө-...агаа культурнаар үнгэр-...бүхы арга боломжо бай-...агданхай. Ханаарнь уряа ...нууд, плакадууд хадаа-... Стол дээрэ шэнэ га-...журналнууд эмхитэйгээр ...итай, мүн домино, шатар ...мэтэ бии. Бага-Купалейн ...С-эй механизаторнууд, мүн ...оздо туһалхаяа городһоо ...эн хүдэлмэрилэгшэд, сту-...нүүд, һуратшад эндэ ерэ-...сүлөөтэй сагаа хүхюунээр ...энэ.

НЭМЭЛТЭ ТҮЛБЭРИ ...ОЛГОН ҮБҺЭ ХУБААНА

...яхан колхозой правлени ...ундаа үбһэ тэжээл бэлэд-...дэ хабаадалсаһан колхоз-...удта нэмэлтэ түлбэри бол-...үбһэ хубааба. Колхозник ...Шоймполов гэр бүлөөрөө ...дэ ябажа, 6 центнер 40 ...рамм үбһэ нэмэлтэ түлбэ-...аба. С. Базарова, А. Га-...иин тус бүридөө 2 цент-...80 килограмм үбһэ абаа.

В. Жалсанов.

Иигэжэ байхада хонидынь олошорхо, үүлтэрынь һайжарха гү?

Яруунын аймагай Эгэтын МТС-эй харьяата колхозуудта хонидые ороондо оруулха хүдэлмэри тон муугаар ябуулагдажа байна. Эндэ мүнөө болотор хонидойнь гурбанайшье нэгэ хуби үрэжүүлэгдээгүй байһаар. Зарим колхозууд—Кировэй, Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозууд хонидоо искусственнаар үрэжүүлхын орондо, миин хусада табина.

Хэрбээ Эгэтын МТС-эй директор нүхэр Танхасаевта гү, үгышье һаа главна зоотехник нүхэр Чебунинда «хонидые үбэл эртэ хурьгалуулхада һайн гү» гээ һаатнай — удаан бодожошье байлтагүй—«үбэл ааб даа... үбэл даа, үбэл» гэжэ этигэнгеэр харюусаха байха.

Теэд эндэхи колхозуудай хонин һүрэгэй олонхинь юундэ хабар орой хурьгалжа, заримань хээрэ бэлшээридэ ябаад, зүндөө хусада орожо үргэлжэлһэн зандаа гээшэб? Үнгэрэгшэ жэлдэ олонхи колхозуудтань хонид хабар орой хурьгалаад, олоороо һубайрһан, абтаһан хурьгадай гурбанай нэгэ хубинь гарзалһан байна. Гэхэ зуура, үнгэрэгшэ жэлдэ тохёолдоһон алдуу дутуунууд, хохи хабарай бэрхэшээлнүүд ерэхэ жэлдэ дахинаа дабтагдахаяа байһаниинь тон гэмшэлтэй. Юуб гэхэдэ, мүнөө хонидые ороондо оруулха хүдэлмэри МТС-эй харьяата колхозуудта ехээр удааруулагдажа байнхай. Энэ жэлдэ хамта 14.700 хонин үрэжүүлэгдэхэ аад, мүнөө оройдоол 4 мянгаад хонин ороондо ороод байна. Тиихэлээрээ ерэхэ жэлдэ МТС-эй харьяата колхозууд мүн лэ урданайхидаа адли хабарай оройн хурьгадые абахань.

МТС-эй хүтэлбэрилэгшэдэй дуугайханаар зүбшөөрһэнэй гэмээр хоёр колхозуудтань — Кировэй, Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозуудта бүхы хонид миин зүндөө хусада орожо байна. Элдэб суглаа, зүблөөнүүдэй болохо үедэ МТС-эй хүтэлбэрилэгшэд бүришье гааража, «хонидоо имагтал искусственна аргаар, үбэл хурьгалхаар үрэжүүлхэ ёһотойбди», «хонидоо миин зүндэнь хусада табиһан хүнүүд өөһэдөө харюусаха» гэжэ байжа дэмы дэмы нилээд дүрьелдэдэг, колхозой түрүүлэгшэнэртэ захяа даабари үгэдэг юм. Гэбэшье, колхозуудта хонидой миин аяараа ябаад хусада орожо байхадань, тэдэнэр ямаршье бодото хэмжээ абанагүй.

Һүүлэй жэлнүүдтэ эндэ хонидой үүлтэр һайжаруулха тухай нилээд хөөрэлдөөн болодог, ойрын жэлнүүдтэ бүхы хонидоо нарин ба нарибтар нооһотой болгохо гэжэ һайн һайн шиидхэбэри тогтоол олоор абтадаг болонхой. Теэд хонидой миин аяараа ябаад, хусада орожо байхада үүлтэр һайжаруулгын ямар хүдэлмэри ябуулагдана гэжэ хэлэлтэй гээшэб? Хонидой үүлтэр һайжаруулха гэжэ МТС-эй ба дурсагдагша колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдэй хөөрэлдэдэгынь миин хооһон шашалдаан гээшэ гэжэ сэхэ хэлэхэ хэрэгтэй. Аяараа ябаад, хусада ороһон хонид өөрэһөөн үлүү һайн нооһотой хурьгадые гаргадаггүй байһаниинь мэдээжэ. Юундэб гэхэдэ, тэдэнэр нооһоор бага, бэе багатай хусануудта табигдана бшуу. Харин искусственна аргаар үрэжүүлдэг байгаа һаа, колхозууд имагтал эрхим үүлтэрэй, 8—10 килограмм нооһо үгэдэг, бэеэр томо хусануудаа шэлэжэ, хэрэглэхэ аргатай болохо байгаа.

Хонидоо юундэ искусственна аргаар үрэжүүлэнгүй, хээрэ бэлшээридэ ябуулаад, хусада табижа байнабта гэжэ Кировэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Козловһоо асуухада:

— Искусственна үрэжүүлгын һайн байһаниинь арсашагүй,—гэжэ мүн лэ МТС-эй хүтэлбэрилэгшэдтэй дуу нэгэдэн харюусана.

— Теэд искусственнаар үрэжүүлхэдэ һайн байһыень мэдэжэ байжа бүхы хонидоо юундэ миин хусада табижа байнат? — гэжэ уламжалан асуухада, элдэб шалтагаан урдаа барижа, үг маг гэһэнэй һүүлдэ:

— Энэ шэнэ аргые бидэнэр хүсэд шудалжа шадаагүй, техник-осеменаторгүй, искусственна үрэжүүлгын пунктшье түхеэрээгүй байшообди,— гэжэ сэхэеэ мэдэрбэ.

Үнгэрэгшэ жэлдэ эндэ зарим хонидынь искусственна аргаар үрэжүүлэгдэһэн байгаа. Энэ хүдэлмэрие колхозой зоотехник нүхэр Андреева үнгэргэһэн юм. Харин искусственнаар үрэжүүлһэн болзорой ёһоор январь һарада хамта 160 хонин хурьгалха аад, оройдоол 16 хурьгалһан байна. Тиигээд тэдэ хонид хойшонхи һарануудта хабар болотор хурьгалжа байгаа, мүн һубайрхань һубайраа. Энэ юундэ тиигээб гэхэдэ, нүхэр Андреева дааһан хүдэлмэридөө хайша хэрэгээр, харюусалгагүйгөөр хандаа, хонидые искусственнаар үрэжүүлхэ заабарие наринаар сахяагүй байна. Тиигэжэ үрэжүүлэгдээ болоһон хонид һубайршоод, саашадаа бэлшээридэ ябахадаа хусада орохонь орожо, үгынь үгы үлэшэһэн байгаа.

— Хонидые искусственна аргаар үрэжүүлхэ хүдэлмэри тиимэшье шадажа, ойлгожо ядахаар бэшэ байгаа ёһотой. Манииешье һургаа һаань, ядахагүйл байгаабди. Зоотехник хүн аад, хонидые искусственнаар үрэжүүлжэ шадахагүй гэжэ яаха юм? Миин халаг даа гэхээр болодог, — гэжэ колхозой хонишод гомдолоо зүбшье мэдүүлнэ.

Үнгэрэгшэ жэлдэ өөрөө урагшагүй хүдэлмэри хэһэндээ эшээ, гайхаа юм гү, али бэсынгээ амарые хараа юм гү—мэдэхын аргагүй, юрэдөөл мүнөө жэлдэ нүхэр Андреева хонидоо искусственнаар үрэжүүлхэ һэмди гэжэ абяашье гараагүй, хонидой хээрэ бэлшээридэ ябаад хусада орожо байхадань, мэдээшэгүй болоод ябадаг заншалтай.

Искусственна үрэжүүлгын пункт нээхэ нэгэ гэр бүхэли колхоздо олдоогүй гэжэ түрүүлэгшын хэлэһэндэ яашье үнэншэхөөр бэшэ. Нэгэ гэр шэнээршье барядхихада барагтайл байгаа. Ороной, мүн хүршэ колхозуудташье һайн байһанаа харуулһан энэ шухала аргые колхозой хүтэлбэрилэгшэд тооногүй гэжэ сэхэ хэлэхэ хэрэгтэй. Тиихэдэ шэнэ түрүү арга хүдэлмэридэ нэбтэрүүлжэ байха арюун уялгатай зоотехник нүхэр Андреева өөрөө бэлэдхэл муутай байхаһаа гадна, ажалдаа хайша хэрэгээр хандажа, малые искусственнаар үрэжүүлхэ шухала хэрэгые таһалдуулжа байна.

Иигэжэ мүнөө тус колхозой 750 гаран эхэ хонидой 500 гараниинь бэлшээридэ ябаад хусада оронхой. Үүлтэр һайжаруулгын хүдэлмэри ябуулагдадаггүй дээрэһээ колхозой хонид барагсаан шэрүүн, шэрүүбтэр нооһотой зандаа юм.

Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой хүтэлбэрилэгшэд мүн лэ иимэрхүү элдэб шалтаг дурдаад, хонидоо миин хусада табижа байнхай.

Урдань эндэхи колхозууд үбһэ тэжээл багатайбди гэһэн нэгэ шалтаг баряад, хонидоо орой хурьгалуулдаг байгаа. Мүнөө жэлдэ колхозууд урданайхида орходоо хоёр дахин шахуу ехэ тэжээл бэлдэжэ, тэрэшье шалтагаа бариха арганьгүй. Тиибэшье, эртын хурьгадые абахаар хонидоо ороондо оруулха эрхим болзорые үнгэргэжэ байна. Манай эндэ хонидые июль, август, сентябрь һарануудта ороондо оруулаад, үбэлжэлгын эхеэр, тэнгээр хурьгадые абахада дээрэ гэжэ хонишод тон зүб хөөрэлдэнэ. Теэд МТС-эй харьяата колхозуудай хонидой гурбанайншье нэгэ хубинь үшөө ороондо ороогүй байһаар.

Хонидоор олон Молотовой нэрэмжэтэ колхозойхид мүнөө жэлдэ орооной кампаниие мүн лэ ройтожо захалаад, энэ шухала хүдэлмэриие удааруулжа байна. 3800-гаад хонидой оройдоол 400 гараниинь искусственна аргаар үрэжүүлэгдэнхэй. Үнгэрэгшэ жэлнүүдтэ колхоз хонидоо үбэлһөө эхилээд, зун болотор хурьгалуулжа, жэл бүри хэдэн зуун хурьга гарзалуулдаг байгаа. Хэрбээ мүнөө жэлдэ шухала хэмжээ абаагүй һаань, урда жэлнүүдэй бэрхэшээлнүүд дабтагдажа болохонь.

Эгэтын МТС-эй харьяата колхозуудта хонидые ороондо оруулха хүдэлмэриин муугаар ябажа байхада партиин айком, мүн аймгүйсэдком зохистой хэмжээ абанагүй, хонидоо үбэл эртэ хурьгалуулха, тэдэниие искусственнаар үрэжүүлхэ шухала байһан тухай гоё гоёор хөөрэлдөөд, үнэндөө орооной кампаниие удааруулжа, хонидоо миин хусада табижа байһан колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдтэ шанга эрилтэ хэнэгүй. Хонидоо миин хусада табижа байһан Кировэй, Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозуудта КПСС-эй айкомой секретарь нүхэр Доржиев, аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Таряшинов гэгшэд һая зорюута хүрэһэн аад, бодото хэмжээ абангүй бусашоо. Мүнөөшье эндэ хонид миин хусада орожо үргэлжэлһөөр.

Иигэжэ шэнэ, түрүү арга тоодоггүй, орооной кампани мэтын шухала хүдэлмэриие эмхи гуримгүйгөөр үнгэргэдэг газарта хонидойнь удаанаар үдэжэ, үүлтэрэйнь мүртэйгөөр һайжардаггүй байһаниинь гайхалтайшье бэшэ. Хурьгадые олоор абажа, хонидойнгоо тоо толгойе түргэнөөр олошоруулхын тулада эгэтынхид искусственнаар үрэжүүлхэ аргые үргэнөөр хэрэглэхэ, хонидоо үбэл хурьгалуулдаг болохо ёһотой. Хонидые ороондо оруулха хүдэлмэриие эрид шамдуулхаар болоо.

Д. Цыренжапов.

Сатирын булан

Будүүлиг түрүүлэгшын бүтэхэгүй һашанууд...

Прибайкальска аймагай загаһа баридаг «Свободный путь» гэжэ артелиин түрүүлэгшэ Николай Павлович Друженец культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриие ой ухаанһаа тоодоггүй юм. Колхозойнгоо клуб тухай, концерт, лекци тухай хүнүүдтэй хөөрэлдэхэдөө шэг шарайгаа хобхо татадаг зантай.

— Энэмнай гансал гарза гээшэ. Түбһэн юумэндэ мүнгэеэ гаргажа, зөөри зөөшэеэ талаар хиидхэхэ гээшэ таарахагүй хэрэг. Хамаг юумэндээ хяһуураар хандаха ёһотойбди. Загаһашан далай дээгүүр ябадаг хадаа загаһал бариха уялгатай юм. Харин ажалаа дүүргэһэн загаһашад хайшаашье хадуурангүй нойрсохо зэргэтэй! — гэжэ Николай Павлович улаан хэлэтые урдаа оруулхаар бэшээр бэрхэлхэн, культурнаар амархые хүсэһэн залуу загаһашадта заабаришална.

Теэд залуу загаһашад, комсомолецууд тунхаряагүй.

— Маанадта клуб барюулжа үгэгты! Сүлөөтэй сагтаа хатар, танца хэхэмнай, концерт табихамнай, лекци шагнахамнай, — гэлдэжэ, «хатуу зосоохитой» Друженецые тойроод, һалаха һандахагүй шангаханаар эрилтэ табиба ха. Теэд тэрэ түрүүлэгшэнь һэнгэргүйгөөр иигэжэ харюусаба: «Загаһашад аад лэ ятарха гэжэ ядаг юм! Хэтэрхэдээ лекци шагнаабди гэжэ миин һуухатнай гү?»

Комсомолецууд тиихэдэнь һаатаагүй, колхозойнгоо түрүүлэгшые дахин талхидажа эхилээ һэн.

Энэ ушар Друженецэй зосоохиие нэгэ бага бүлхитүүлбэ. «Хайшан гэлтэйб? Нэгэ юумэ хээгүйдэ эдэш болихоо болёол даа» гэжэ бодоно. Уданшьегүй колхозой правлениин заседани боложо, клубай барилгада мүнгэ һомолхо тухай шиидхэбэри гаргаа бэлэй.

Тэрэ гэһээр үдэр, хоног үнгэржэл байба. Теэд мүнөөхи клубай модониинше ойдоо ургаһаар, колхозой загаһашад сүлөө сагаа зохидоор үнгэргэхэ аргагүй байһаар....

Һаяшаг загаһашадта лекци уншахаяа «Знани» обществын нэгэ лектор юунһээшье болошооб эндэ ерээ... Үни заяанай лекци шагнаагүй загаһашад аяар Улан-Удэһээ ерэһэн хүниие угаа баяртайгаар угтажа, лекцииень һонирхон шагнаһан байна. Тэрэ лекторнай түрүүлэгшэ Друженецтай бараалхажа, лекци уншаһан тухайдаа хөөрэхэдэнь:

— Юун? Лекци? Минии загаһашадта хэн лекци унша гээб? Шинии лекциие шамайе эльгээһэн хүнүүд өөһэдөө шагнуужан! — гээд айхабтар жэгшүүритэйгээр аашалаа юм гэлсэдэг.

Культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриие тоодоггүй, хэрзэгы будүүлиг Друженецые Прибайкальска аймагай эмхи зургаанууд хэды болотор эрхэлүүлжэ байха юм?

И. Казанцев.

Ц. БАДМАЕВ

ЗАЛУУ ХОЁР

1.

Аба, эжынь түрэл түтимынь тэдээндэ
«Айл бологты» гэжэ доохонуур мэдүүлдэг һэн.
Залуу хоёр тиихэдэ урдаһаань энеэлдэн,
Залхуутай гэһэндэл юушье хэлэнгүй ябадаг һэн.

2.

Танил нүхэдынь тэдэниие хараад баясажа,
«Түрэтнай хэзээб» гэжэ бэлэгүүдээ түхеэрээ.
«Хайрлыт, нүхэд, болигтыл даа юрэдөө» гэлдэжэ,
Хани хоёрнай хэрэгсээбэгүй хуушан хэбээрээ.

3.

Үбгэд хүгшэдые, эхэ эсэгэеэ дуулаагүй,
Үетэн нүхэдыншье тэдэндэ хэлэжэ ядалдаа.
Зүгөөр тэндэ хэнэйншье сэдьхэл муудхаангүй,
Зүбөөр хэлэжэ үгэхэ хүниинь олдобол даа.

4.

Тэрэ хүн ханинарта захирха эрхэтэй,
«Түрэ найраа хэгты, — гэбэ, — хойшолонгүй!»
Тэрэ хүнэй үгыень дуулаха хэрэгтэй,
Тэрэ хүмнай дээрээ ахагүй, хуулигүй.

5.

Түрэ болоно. Хүнүүд сэнгэнэ сүлөөдэ.
Тэрэ хүмнай түрэдэ үгыш һаа хүндэтэй.
Тэрэ хүмнай дэлхэйдэ үшөө түрөөдүй...
Тэрэ хүнэй үгыень дуулаха хэрэгтэй.

Август. 1956 он.

УНТАЖА БАЙҺАН ЭХЭ

Үлгытэй хүүгээ орондоо дүтэ табихадаад,
Унтажа хэбтэнэ
Аминай амин — Эхэ.
Үдэрынь тэрэ гэрэйнгээ ажалда ябаһандаа
Унтана бүхөөр,
Пүүшхынш бүрхирөөнһөө һэрихэгүй.
Зүгөөр
Нарайнгаа
Халтаханшье абяалбал алдангүй,
Зүрхөөрөө мэдэжэ,
һэрихэ!
Үлгы хахинаха.
Солыешнн дууданаб,
Аминай амин — Эхэ.

Сентябрь. 1956 он.

Түсэбһөө гадуур 1300 тонно һү тушаахын түлөө

...о бодо мал олонтой Закаме-...аймагай колхозууд һү, мяха ...а дээшэлүүлхэ хэрэгтэ ни-...алта туйлажа байнхай. ...жэлэй үнгэрэгшэ 11 һарын ...агдажа, нёдондоиойхидо ор-...аймаг дотор һү һаалга нэгэ ...ахинаар дээшэлээ.

...й харууһалга ба эдеэлүүлгые ...йжаруулһанай, һү һаалгые ...эмхидхэһэнэй ашаар Ста-... Молотовой нэрэмжэтэ кол-...нёдондо жэлэй энэ үеынхидэ ...о хоёр дахин шахуу ехэ һү ...байна. Һү һаалгые дээшэ-...н түлөө дэлгэрһэн социали-...ын мүрысөөндэ ажал хэрэгээ ...гөөр шудалһан түрүүшүүл ...ан. Тэдэнэй тоодо «Победа» ...ой һаалишад Ханда Абидуева, ...Соктоева, Намжил Цырено-...ановай нэрэмжэтэ колхозой ...ан Гарма Лыгденова, Воро-...й нэрэмжэтэ колхозой һаали-...ин Соктоева, Сталинай нэ-...колхозой һаалишан Дыжид ...ова гэгшэдые нэн түрүүлэн ...хэрэгтэй. Эдэ һаалишад ... байһан үнеэн бүриһөөн ...1600 литр һү һаажа, мүры-...түрүү һуури эзэлнэ.

...жэлдэ һаалишадай дунда ...мүрысөөнэй онсо илгаань ...дэ, үнеэн бүриһөө мянга ...литр һү һаагшадай тоо оло-... Мүн дүшэ шахуу һаалишад ...1000 литр хүрэтэр һү үнеэн ...һааба. Энэ хадаа мүры-...амар эршэ хүсэтэйе, һаали-...эшэ сусашагүйгөөр ажал-...айшые гэршэлнэ.

...эо һү һаалгые дээшэлүүлхэ талаар аймагай колхозуудта туйлагдаһан түрүүшын зарим тэды амжалта хадаа гүрэндэ һү уялгата ёһоор тушаахa ба худалдаха түсэбөө болзорһоонь урид дүүргэхэ арга боломжо олгоһон байна.

Сибириин хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй зүблөөндэ хабаадагшадай Хандалгые аймагай колхознигууд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд нэгэн һаналаар һайшаан дэмжэбэ. Энэ Хандалгада харюу болгон аймагай колхозууд ба малшад 1956 оной эсэс болотор түсэбһөө гадуур 1.300 тонно һү гүрэндөө үгэхэ гэһэн уялга абаа. Энэ хүндэтэ уялгаяа нэрэтэй солотойгоор дүүргэхэ арга боломжо аймагай колхозуудта хүсэд бии юм. Энэнэй тула гансал эршэ хүсэеэ шангадхаха, оролдолго хэшээлээ улам ехээр гаргаха хэрэгтэй.

Сталинай нэрэмжэтэ артелиин һаалишад һү һаалгые дээшэлүүлхэ талаар горьтойхон хүдэлмэри хэнэ. Тэдэнэр нэн түрүүн малдаа бардам хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлэдхэхын түлөө нилээд хүдэлмэри хээ. Зунай, намарай үедэ малдаа ногоон конвейер эмхидхэхын тулада 90 гектар кукуруза, 56 гектар элдэб янзын орооһото культуранууд таригдаһан байна. Тэрэнэй ашаар колхоз малайнгаа ашаг шэмые нилээд дээшэлүүлжэ шадаа. Хэрбээ нёдондо жэлэй 11 һарын турша соо үнеэн бүриһөө оройдоо 250 литр һү һааһан байгаа һаа, энэ жэлэй 11 һара соо 600 литр шахуу һаагаа.

Энээнэй ашаар колхоз гүрэндэ һү тушаaха ба худалдаха түсэбөө болзорһоонь урид дүүргээд. Сибириин хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй зүблөөндэ хабаадагшадай Хандалгые зүбшэн хэлсэхэ зуураа, 130 мянган литр һү гүрэндэ нэмэжэ тушаaха гэһэн уялга абаа. Тиихэдэ энэ колхозой гэшүүд абаһан уялгаяа болзорһоонь урид — Агуу ехэ Октябриин һайндэр—ноябриин 7 болотор дүүргэхын түлөө мүрысөө дэлгэрүүлхые аймагай бүхы колхознигууд болон малажалай хүдэлмэрилэгшэдтэ хандаһан байгаа.

Мүнөө аймагай колхозуудта 1956 оной дүүрэтэр түсэбһөө гадуур 1.300 тонно һү гүрэндэ үгэхэ гэһэн уялгаяа болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө мүрысөөн үргэдэжэ байна. Түрүү колхозууд дээшэлүүлэгдэһэн уялга абаад, гүрэндөө түсэбһөө гадуур һү тушаажа эхилэнхэй. Һүүлэй мэдээгээр хамта 400-гаад тонно һүн түсэбһөө гадуур тушаагдаа. Тэрэ тоодо аймагай 9 колхозууд ороно. Жэшээлхэдэ, Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоз 140 мянган литр һү түсэбһөө гадуур тушаaха гэһэн уялга абаад, июль—август һарануудай туршада 79 мянган литр тушаагаа. Мүн «Улаан-Далахай» колхоз 27 500 литр, Кагановичын нэрэмжэтэ колхоз 21.500 литр һү түсэбһөө гадуур тушааба. Хамтадаа аймагай колхозууд түсэбһөө гадуур 300 мянга гаран литр һү тушаагаад байна.

Эдэ эли тодо жэшээнүүд хадаа Закаменай аймагай алишье колхоз һү һаалгаяа эрид дээшэлүүлжэ, гүрэндэ һү тушаaха ба худалдаха дээгаар дүүргэжэ шадаха байһысень харуулна.

Аймагай колхозуудта һү һаалгын бүхыдөө дээшэлжэ байбашье, арга боломжонуудаа хэрэглэдэггүй, тиимэһээ малайнгаа ашаг шэмые өөдтэйгөөр дээшэлүүлдэггүй колхозууд бии.

Һү һаалгаар илангаяа Ленинэй, Маленковой, Хрущевой нэрэмжэтэ колхозууд ехэхэн гээгдэлтэй. Жэшээлхэдэ, Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз ажахын жэлэй үнгэрэгшэ 11 һара соо үнеэн бүриһөө дунда зэргээр оройдоо 350 литр һү һаагаа. Эндэ һү һааха жэлэй түсэб хахадлаашьегүй.

Энэ колхозой малай ашаг шэмэ юундэ багаб, али бэшэ колхозуудһаа муу байдалтай, арга боломжоор ядуу, адуу малайнь үүлтэр муу гээшэ гү гэжэ асуухаар. Үгы, тиимэ бэшэ. Гээгдэлэйнь гол шалтагаан юуб гэхэдэ, тус колхоз малдаа тэжээл дутамагаар бэлэдхэнэ, тиихэ зурараа, үнеэдһээ һү ехээр һаахын түлөө тэмсэл һулаар ябуулна, малшадай хүдэлмэридэ түрүүшүүлэй дүй дүршэл, ажалай шэнэ аргануудые муугаар хэрэглэнэ. Июнь һарада үнеэн бүриһөө 65 литр, июльдэ — 83 литр, августда оройдоо 78,7 литр һү һаагаа. Яахадаа иимэ бага һү һаагааб гэхэдэ, зунай сагта малай бэлшээри, илангаяа һуниндөө адуулга ёһотоор эмхидхэдэггүй байна. Тиихэдэ һаалиин гүүртэнүүдтэ тусгаар мал адуулагшад томилогдоогүй дээрэһээ һаалишад өөһэдөө адуулна.

Мүн Маленковой нэрэмжэтэ колхоз иимэрхүү байдалтай. Эндэ ажахын жэлэй эхинһээ хойшо үнеэн бүриһөө оройдоо 400 литр һүн һаагдаба.

Эдэ ба бусад зарим колхозууд һү һаалгаяа дээшэлүүлжэ шадаагүй дээрэһээ гүрэндэ һү тушаaха ба худалдаха түсэбөө хангалтагүйгөөр дүүргэжэ байна. Тиихэ зурараа, эдэ колхозууд һааһан һүеэ иишэ тиишэнь гаргашална. Харин мүнөөшье хүрэтэр доторой хэрэгсэлдэ гээд һүеэ ехээр гаргашална. Жэшээнь, Маленковой нэрэмжэтэ колхоз жэлэй эхинһээ хойшо 78 мянган литр һү һааһан байгаад, гүрэндэ оройдоо 28.000 литр һү тушаагаа. Бэшэ 50 мянган литр һүн доторой хэрэгсэлдэ гээд гаргашалагдашаһан байна. Тиигэжэ колхоз гүрэндэ һү тушаaха ба худалдаха түсэбөө миин 68,3 процент дүүргээ. Мүн тэрэшэлэн «Победа» колхоз һү һаалгаяа нилээд дээшэлүүлбэшье, гүрэндэ һү тушаaха ба худалдаха түсэбөө мүнөө болотор дүүргээгүй.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: үнеэд үдэшын бэлшээридэ. Т. Гармаевай фото.

Д. ГОНЧИКОВ.

Хитадай Коммунистическэ партиин VIII съезд

ПЕКИН, сентябриин 18. (ТАСС). Хитадай Коммунистическэ партиин VIII съезд дүрбэдэхи үдэртөө хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлбэ. Мүнөөдэрэй заседани дээрэ делегат Лин Тэ (Хэбэй провинциин парторганизаци) түрүүлжэ үгэ хэлээ. Тэрэ хүдөө ажахыда коопераци бии болгохо асуудалнуудта тогтожо хэлэhэн байна.

Удаань, Француузска Коммунистическэ партиин делегацийе хүтэлбэрилэгшэ Жак Дюклогой трибунын дэргэдэ ерэхэдэ, съездэ хабаадагшад нэрьесэ альга ташаа. Хитадай коммунистнуудта францусска коммунистнуудай халуун амаршалгые тэрэ дамжуулаа. Франциин хүдэлмэришэн анги, бүхы арад зон арадай Хитадта талархадаг. Тиихэдэ Хитадтай мүнөө хүрэтэр дипломатическа харилсаа тогтоогоогүй байhан францусска правительствын бодомжо манай арад зоной hанамжые баримталан харуулнагүй гэжэ тэрэ хэлээ.

Хитадай Арадай Республикые хэрэгсээхэгүй, түүхын хүгжэлтые гэдэргэнь сухарюулха гэжэ баруун оронуудай оролдодог тухайнь хэлэхэ зуураа, эдэ бүхы оролдолгонь буруу hүрэхэ байна гэжэ зал соо hуугшадай нэрьемэ альга ташалган доро Дюкло мэдүүлээ. Францусска арадай ба хитад арадай хани барисаанай хүндэлэлдэ зорюулан юрөөл табяад тэрэ үгэеэ дүүргэээ.

Италиин Коммунистическэ партиин зүгhөө Мауро Скоччимарро съездые амаршалаа. Тэрэниие делегадууд хани халуунаар угтаа. Хитадай революци эб найрамдалай хэрэгые [illegible]ргашань дабшуулаа, дэбжэлтын түлөө тэмсэлшэдтэ шэнэ хүсэ оруулаа гэжэ тэрэ хэлээ.

Социализмын илалтада этигэлые Хитадай Коммунистическэ партиин VIII съезд улам бэхижүүлнэ гэжэ Скоччимарро заагаа.

Чехословакиин Коммунистическэ партиин делегацийе хүтэлбэрилэгшэ Вацлав Копецкий үгэ хэлээ. Хитадай революциин илалта эрхэ сүлөөгэй ба бэеэ даанхай байдалай түлөө Азиин арадуудай тэмсэлые улам ехээр зоригжуулаа. Энэ илалта—марксизм-ленинизмын бадаран мандалта мүн болоно. Чехословацка арад хитад арадай туйлалтануудта үнэн зүрхэнhөө баясаха зууураа, эдэ туйлалтануудынь эб найрамдалай, демократиин болон хүгжэн дэбжэлгын илаха арга нүхэсэл болоно гэжэ тоолоно. Чехословацко-хитадай хани барисаан эбдэршэгүй гэжэ тэрэ хэлээ.

Удаань Хитадай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй политбюрогой гэшүүн нүхэр Пын Дэ-хуайда үгэ үгтөө. Ута ба бэрхэшээлтэй зам гаража ,түгэлдэр хүсэн боложо, илалта туйлаhан Хитадай Арадай-сүлөөрэлгын армийе байгуулалга тухай тэрэ хэлэhэн байна. Хитадай Арадай-сүлөөрэлгын арми яахадаа илалта туйлааб гэхэдэ, тэрэ Хитадай Коммунистическэ партиин зүб хүтэлбэри доро ябаа, үргэн олон арад зоной зүгhөө туhаламжа ба дэмжэлгэ абадаг байгаа, тэрэ хадаа арадай арми болоно гэжэ Пын Дэ-хуай заагаа.

Социалистическэ байгуулалтын ба социалистическэ шэнэдхэн байгуулалгын үедэ Хитадай Арадай-сүлөөрэлгын армиин үмэнэ ямар зорилгонууд табигданаб гэхэдэ, өөрынтөө эхэ орондохи социалистическэ байгуулалтые хамгаалха, Хитадай сүлөөтэ эрхые, газар уhанайнь бүрин бүтэн байлгые ба аюулгүй байдалые хамгаалха, Тайвань аралые сүлөөлхөөр ямаршье үедэ бэлэн байха, доторой ёhо гурим бэхижүүлхэ зэргэтэй тэжэ Пын Дэ-хуай саашань хэлээ.

Бусад оронуудта эсэргүү ямар нэгэн эзэрхэг түримхэй hанаашалга урда тээнь хэзээдэшье бидэнэр гаргадаггүй байгаабди, мүнөөшье гарганагүйбди гэжэ Пын Дэ-хуай хэлээ. Мүнөө үеын бодото байдалда тааралдуулан, гуша нэгэн дивизиин, найман тусхай полкнуудай личнэ составые тараажа, арадай ажахыда хүдэлхын тулада эльгээгээбди. Тэдэнэр арадай ажахыда эльгээгдэhэн армиин кадрова хүдэлмэрилэгшэдтэй хамта 5 миллион хүн болоно. Мүнөө үедэ Хитадай Арадай-сүлөөрэлгын армиин тоо шэнээр татагдагшадтаяа хамта, оронийе сүлөөлэлгын hүүлээр армиин эгээн ехэ тоотой байhан үетэй сасуулбал 2,7 миллион хүнөөр хороhон байна. Сэрэгэй гаргаша 1951 ондо ороной бүхы гаргашын 48 процент болодог байгаа hаа, 1956 ондо тэрэ гаргашын 19,98 процент хүрэтэр хороо. Хэрбээ буу зэбсэг ниитэ дээрэнь хуряаха тухай асуудалаар хэлсээнэй туйлагдаад байгаа hаань, энээн тушаа Советскэ Союзай оруулhан дурадхалые бидэнэр зүбшөөжэ, манай армиин тоое саашадань хорооходр бэлэн байнабди гэжэ Пын Дэ-хуай хэлээ.

Социалистическэ байгуулалта бэелүүлхын тулада хитад арадта удаан сагай эб найрамдал хэрэгтэй. Тэрэшэлэн, империалистнуудай зүгhөө хэгдэжэ матад байhан добтолгодо харюу сохилто үгэхын ба социалистическэ байгуулалтаяа хамгаалхын тулада хитад арадта мүнөө үеын революционно арми хэрэгтэй гэжэ Пын Дэ-хуай мэдүүлээ.

Мүнөөнэй революционно арми мүнөө үеын наука болон техникээр зэбсэгжэhэн байхаhаа гадна, марксизм-ленинизмые болон мүнөөнэй сэрэгэй наукые шудалhан байха ёhотой. Советскэ Армиин байгуулалтын түрүү дүй дүршэлые шэнжэлэн мэдэлгэ мүнөөнэй армийе байгуулгада ехэ үүргэ дүүргэхэ байна гэжэ үгэ хэлэгшэ заагаа. Бидэнэр агууехэ Советскэ Армитай, бүхы ахадүү оронуудай арминуудтай, дэлхэйн эб найрамдалда дуратай бүхы арадуудтай хододоо сугтаа ябажа, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал хамгаалхын тулада тэмсэхэбди гэжэ үгынгөө түгэсхэлдэ Пын Дэ-хуай хэлээ.

Албанска ажалай партиин делегацийе хүтэлбэрилэгшэ Энвер Ходжые делегадууд хани халуунаар угтаа. Албаниин арадай болон ажалай партиин зүгhөө тэрэ съездэ амаршалта хүргөө. Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин дүй дүршэлые хүтэлбэри болгон хитадай коммунистнууд Хитадые хүсэн түгэлдэр социалистическэ гүрэн болгожо байна. Хитад агууехэ гүрэн болоо. Тэрэнэй хабаадалгагүйгөөр уласхоорондын нэгэшье шухала асуудалые шиидхэхэ аргагүй. Хитад арадай ООН-до түлөөлэгдэхэ ба Тайвань аралые мэдэхэ эрхэтэй байhыень арсаха гээшэ уймар тэнэг хэрэг болоно гэжэ тэрэ хэлээ. Эб найрамдалай, демократиин болон социализмын лагериин хүндэлэлдэ зорюулан Энвер Ходжа юрөөл табяа.

Монголой арадай-революционно партиин делегацийе толгойлогшо Д. Дамбада үгэ үгтөө. Хитадай Коммунистическэ парти социализм тээшэ найдамтайгаар дабшан ябана, бэрхэшээлнүүдые зоримгойгоор дабан гарана, арадта үнэн сэхээр алба хэлгын үльгэр жэшээ харуулна гэжэ тэрэ хэлээ.

Социалистическэ общество байгуулхын түлөө монгол арадай ямараар тэмсэжэ байhан тухай съездын делегадуудта хөөрэжэ үгөөд, арадай Хитадай, социалистическэ лагериин бүхы оронуудтай монгол арадай хани барисаатай ба харилсаа холбоотой байлга тэрэнэй зол жаргалай эшэ үндэhэн болоно гэжэ Д. Дамба хэлээ.

Монголой арадай-революционно партиин Центральна Комитедэй зүгhөө Улаан тугые Дамба съездын президиумдэ дамжуулан үгөө.

Болгариин коммунистнуудай зүгhөө Антон Югов амаршалгын үгөөр съездэ хандаа. Таанадай урагшаа дабшалтын хойноhоо бидэнэр хододоо ажаглан хаража байдагбди. Хитадай Арадай Республика байгуулагдажа, эб найрамдалай, демократиин ба социализмын шэнэ түшэг тулгууриин бии болоhые болгар арад hайшаана. Марксизм-ленинизмые хүтэлбэри болгон богонихон үе соо таанад ехэ амжалта туйлаад, өөhэдынгөө шэлэн олоhон замаар саашадаа найдамтайгаар дабшажа ябанат. Бэрхэшээлнүүд үшөө тохёолдохо, гэбэшье, алдарта революционно кадрнуудые хүмүүжүүлhэн парти эдэ бэрхэшээлнүүдые дабан гаража шадаха байна. Советскэ Союзтай болон социалистическэ лагериин бусад оронуудтай хани барисаатай ба харилсаа холбоотой байлга энээндэтнай бата найдабари боложо үгэхэ байна гэжэ Антон Югов хэлээ.

Венгерскэ ажалшадай партиин делегацийе толгойлогшо Я. Кадар үгэ хэлэхэдээ, оронойнгоо эрхэ байдалда марксизм-ленинизмые творческоор хэрэглэхэ талаар хитадай коммунистнуудай түйлаhан амжалтануудые үндэрөөр сэгнээ. Социализм байгуулжа байхадаа Хитад Алас Дурна зүгтэ, мүн бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалые бэхижүүлнэ гэжэ тэрэ онсолон тэмдэглээ.

КПК-гэй VIII съездэ Венгерскэ ажалшадай партиин Центральна Комитедэй эльгээhэн амаршалгые уншаhанайнгаа hүүлээр Кадар улаан тугые Хитадайнгаа нүхэдүүдтэ дамжуулан үгөө. Делегадууд хүл дээрээ зогсоод альга ташаба.

Забhарлалгын hүүлээр нүхэр Бо И-бо заседани дээрэ үгэ хэлээ.

Ороноо социалистическэ ёhоор индустриализацилха гэжэ партиин зохёоhон хараа шугам тон зүб байна. Имагтал энээниие шууд сэхээр бэелүүлээд байхадаа Хитадай социалистическэ индустриализацийе болон Хитадые агууехэ социалистическэ түрэн болгохо ябадалые батсаахада 15 жэлэй турша соо гол түлэб дүүргэжэ болохо байна.

Ороной экономическа хүгжэлтын ба хүн зоной байдалые hайжаруулгын талаар Хитадай туйлаhан амжалтануудые харуулhан мэдээнүүдые Бо И-бо дурдаа.

Эхэнэрнүүдэй бүхэхитадай демократическа федерациин Уханьска отделенийе толгойлогшо Сяо Хуэй-на үгэ хэлээд заседани хаагдаа.

Үглөөдэр съезд хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлхэ юм.

Президент Эйзенхауэр премьер-министр Нерудэ бэшэг эльгээбэ

НЬЮ-ЙОРК, сентябриин 18. (ТАСС). Индиин премьер-министр Нерудэ президент Эйзенхауэр өөрынгөө зүгhөө бэшэг эльгээгээ гэжэ Сагаан байшангай хэблэлэй асуудалнуудые эрхилдэг секретарь Хэгерти үсэгэлдэр пресс-конференци дээрэ мэдүүлээ. Индиин премьер-министр Нерүгэй бэшэгтэ харюу болгон энэ бэшэг эльгээгдээ, тэрэнэй текст толилогдохогүй байна гэжэ Хэгерти заагаа.

«Нью-Йорк таймс» газетын корреспондент Трамбл Делиhээ иигэжэ мэдээсэнэ. «Суэцкэ каналые хэрэглэгшэдэй ассоциаци» гэдэгые байгуулха гэhэн түсэбөө бэелүүлхые саашадаа оролдохоор» США хүсэлэнтэй байна гэжэ Нерудэ Эйзенхауэр энэ бэшэг соогоо мэдээсээ.

Юнайтед Пресс агентство иигэжэ мэдээсэнэ. Вашингтондохи индийскэ посольство Суэцкэ канал тушаа Неру Эйзенхауэр хоёрой хоорондоо бэшэг абалсажа байhые баталха зуураа ,премьер-министр Неру «каналые хэрэглэгшэдэй ассоциаци байгуулха түсэб эрид шууд буруушаана», тэрэ хадаа «энэ асуудалые эбэй ёhоор шиидхэхэ шухала гэжэ онсо тэмдэглэнэ» гээд зааhан байна.

Египедэй шиидхэбэрийе Арабска оронуудай лига дэмжэнэ

ЛОНДОН. (ТАСС). Рейтер агентствын корреспондент Каирhаа иигэжэ мэдээсэнэ. Арабска оронуудай лигиин политическэ комитет хадаа Суэцкэ каналые национальна мэдэлдээ абаха тухай Египедэй шиидхэбэрийе сентябриин 17-до hайшаагаа, тиигээд англо-францусска заналтые, мүн Дундада далайн зүүн талын хубида сэрэгэй бэлэдхэлэй хэгдэжэ байhые буруушаагаа.

Франциин сэрэгүүдэй Кипртэ асарагдажа байhанийе буруушаалга

ПАРИЖ, сентябриин 16. (ТАСС). Француузска коммунистическэ партиин генеральна секретарь Морис Торездэ Кипрын өөрыгөө тодорхойлхо эрхын түлөө тэмсэл хэхэ национальна комитедэй эльгээhэн телеграммые «Юманите-Диманш» газетэ мүнөөдэр толилоо. «Эрхэ сүлөөгэй түлөө тэмсэжэ байhан Кипрын хүн зон хадаа арал дээрэ францусска солдадуудай ерэлгые, тэрэнэй газар дээрэ колониальна шэнэ сэрэгүүдэй добтолон оролто болоно гэжэ тоолоно» гээд, телеграмма соо онсо тэмдэглэгдэнэ». Кипрын ехээр ядаран тулижа байhан хүн зондо эсэргүүгээр хэгдэжэ байhан энэ эзэрхэг түримхэй ябадалые бидэнэр буруушаанабди... Туhаламжа үзүүлхэ уряатайгаар бидэнэр францусска арадта хандана бди, мүн Кипрhээ сэрэгүүдээ дары гаргахыень Франциин правительствоhаа эринэбди» гэжэ телеграмма соо хэлэгдэнэ.

Баруун Германида американска зэбсэгүүд үгтэнэ

НЬЮ-ЙОРК, сентябриин 19. (ТАСС). Ассошиэйтед Пресс агентствын боннско корреспондентын дамжуулhанай ёhоор Баруун Германиин зэбсэгтэ хүсэнүүдтэ Холбоото Штадууд 476 миллион долларай сэрэгэй техникэ үгөө гэжэ баруунгерманска оборонын министерство мэдээсээ.

Баруун Германида американска сэрэгэй туhаламжа үзүүлхэ программын ёhоор реактивна истребительнүүд ба бомбардировщигууд, самоходно артиллери, радарна установконууд, мэргэнээр буудалгын приборнууд үгтэхөөр хараалагданхай.

Баруунгерманска засагаархид үшөө 1,5 миллиард долларай буу зэбсэг США-hаа худалдажа абаха гэжэ байна.

Индидэ үер болобо

ДЕЛИ, сентябриин 18. (ТАСС). Уттар Прадеш, Бихар штадуудта уhанай үер болоhоор. Тэрээнhээ уламжалан 1.100 мянган хүн хохидолдо ороо гэжэ «Таймс оф Индиа» газетэ мэдээсэнэ.

Азамгарх, Чампаран гэжэ районууд эгээн лэ ехээр хохидолдо ороо. Азамгархада 150 мянган гэр hандараа, 100 мянган акр газар дээрэ таряан гэмтэлдэ ороо.

Чампаранда 1080 дүрбэлжэн миль газар уhанда абтаа.

Алжирта hалхи шуурган болобо

ПАРИЖ, сентябриин 18. (ТАСС). Франс Пресс агентство иигэжэ мэдээсэнэ. Немура (Алжир) райондо үсэгэлдэр ехэ хүсэтэй hалхи шуурган болоо. 17 хүн гэмтэжэ үхөө, 40 хүн шархатаа. Зөөри хогшолдо ехэ хохидол ушаарулагдаа.

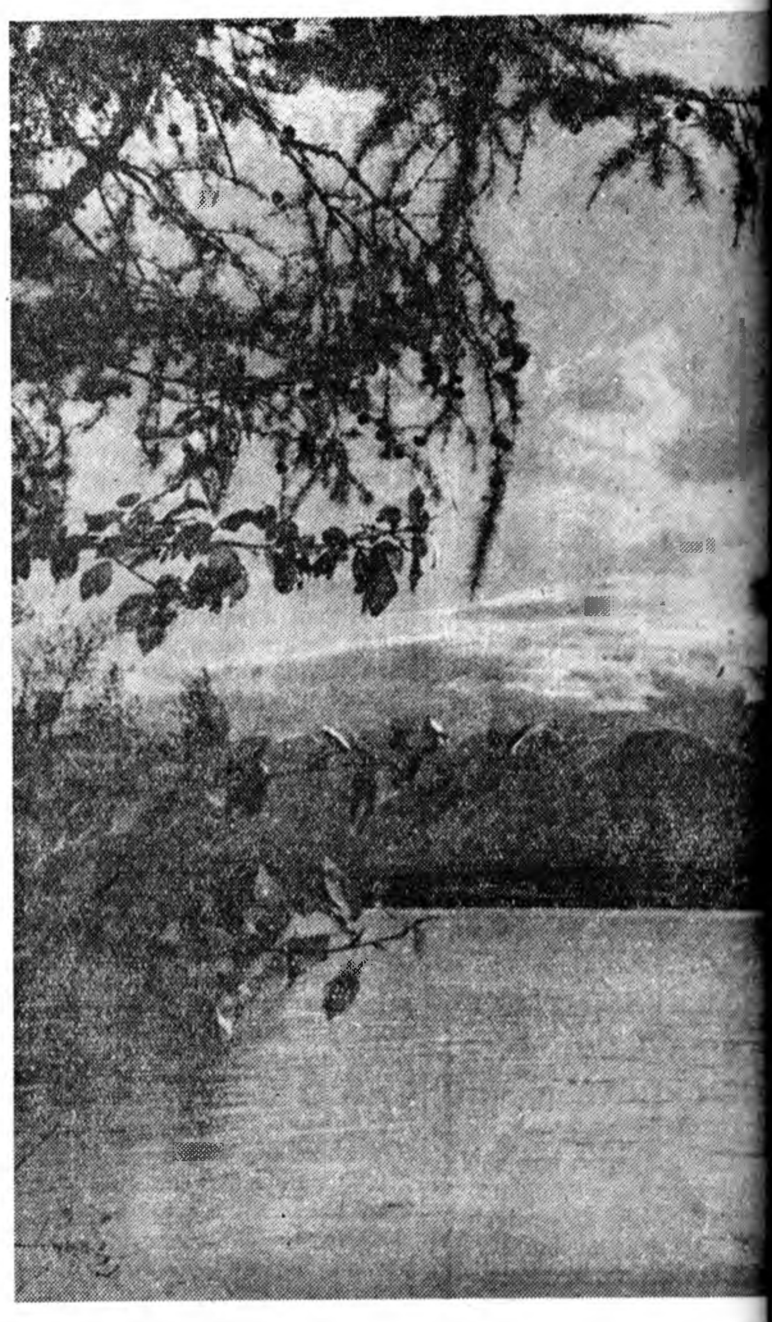

БАРГАЖАН ГОЛ. Ф. Моренецын фото

Судна заhабарилгын заводто

Улан-Удын судна заhабарилгын заводто бүтээн гаргагдаhан суднанууд болон баржанууд мүнөө Сибириин хэдэ хэдэн гол мүрэнүүдээр тамардаг боложо байна. Заводой коллектив теплоходууд болон баржануудые бүтээн гаргаха гүрэнэй даалгабарийе саг соонь дүүргэхын түлөө оролдосотойгоор ажаллана. Жэлэй эхинhээ эндэхи заводhоо Братска ГЭС-тэ 4 теплоход, 12 баржа, Алтайн хизаарта 15 баржа эльгээгдээ. Алтайн хизаарта эльгээгдэhэн теплоходууд энэ жэлэй баян ургасын таряа Обь мүрэнөөр зөөхэ юм.

Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлгын, продукци бүтээн гаргалгын талаар заводой коллектив харюусалгатай уялга абаhан юм. Тэрэ уялгаяа заводойхидой али зэргээр дүүргэжэ байhые хараха болоо hаа, иимэ байна. Продукци бүтээн гаргаха 8 hарынгаа түсэбые бүхы дээрэнь 103 [...] дүүргэээ.

Гэхэ зуура, заводой хүд[...] ехэхэн дутагдал бии. Мех[...] цехтэхи станогуудай хууш[...] дээрэhээ слесарьнүүд боло[...] нуудай ажалайнь бүтээсэ [...] гүй. Заводой хүдэлмэришэд[...] hээ гарахын зорилгоор мүн[...] хүсэеэ элсүүлжэ байна.

Үбэлдэ сат соогоо бэлэдх[...] заводой цехүүдтэ ажал [...] риинь урагшатайгаар ябад[...] Энэ асуудалые hайнаар [...] дархашуулай бригаданууд [...] нүүдтэ эдэбхи үүсхэлтэйгээр [...] лана. Тухтаров, Шурыгин, [...] гэгшэдhээ бүридэhэн бриг[...] дархашуулай дунда дэлгэрh[...] сөөндэ түрүүлжэ ябана.

Б. Б[...]

Нүүдэл автолавка

Хориин аймпотребсоюз июль hарада нэгэ нүүдэл автолавка абаад, тэрэнэй наймаалагшаар Хандама Дашинимаевае томилhон байгаа. Хэрэгтэй эд бараагаарнь колхозниигуудые хангаха зорилгоор нүхэр Дашинимаева ехэ оролдолго гартана. Үргэн хэрэглэлэй эд бараа абаад холын фермэ, бригадануудта ошожо, колхозниигууд, механизаторнуудые хэрэгтэй юумээрнь хангана.

Энэ нүүдэл автолавкада hай hайн эд бараан, костюм, пальто, часы гэхэ мэтэ, мүн эдеэ хоолой зүйлнүүд элбэг байдаг юм. Хандама Дашинимаева ажалшадай эрилтые хараада абадаг ,тэдэнэй захиhан юумыень хожом асаржа наймаалдаг. нүхэр Дашинимаева ажа[...] дунда хүндэтэй болонхой.

Х. Дашинимаева эд б[...] эрьесын түсэбые hара бүри [...] дүүргэнэ. Жэшээлхэдэ, авгу[...] соо 30 мянган түхэригэй [...] наймаалха даабаритай аад [...] ганда хүрэтэр наймаалжа, 140 процент дүүргээ. Мүн [...] риин түсэб амжалтатайгаар [...] гэтдэжэ байна. Аймагай [...] 60 гаран километрын хараа[...] даг «Гигант» колхоздо ошо[...] үдэр 4.500 түхэригэй наймаа[...]

Х. Рыгзе[...]

Тобшо hонинууд

✪ Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой полевой стандахи клуб hаяхан шэнэдхэн заhабарилагдаа. Тэрээн соонь уран гоёор зураhан зурагууд, плакадууд хадагдаба. Мүн клубай дэргэдэ культбаза түхеэрэгдээ. Эндэхи залуушуул сүлөөтэй сагаа культурнаар үнгэргэхэ аргатай болобо.

Б. Халзанов.

✪ Үшөөтэйн долоон жэлэй hургуулиин hурагшад hаяха[...] ресник эмхидхэжэ, Доржи Б[...] вай нэрэмжэтэ колхоздо ех[...] hа хүргөө. Энэ воскресни[...] ран hурагшад хабаадалсаа, [...] 2 гектар хартаабха малта[...] на. hурагшад Идамжапова, [...] нов, Дондукова, Сайнзуев б[...] сад hайнаар ажаллаба.

К. До[...]

СҮҮД

Зөөри үригшэд хэhээгдэбэ

Иlдондо Яруунын мяха-hүнэй совхоздо ажаллахаяа городhоо Петр Северин, Яков Фирсов гэгшэд ерэhэн байгаа. Совхозой дирекци эдэ хүнүүдые ямар ажалда табихаб гэжэ hайнаар шалгажа үзэнгүйгөөр, Фирсовые хүрэнгын ороhоной складые даагшаар, Северинээ ахалагша үхэршэнөөр табиhан байна. Тиигээд совхозой дирекци эдэнэй ажалаар hонирходоогүй, хиналта хэдэггүй байба.

Эдэ хоёр архи уужа, ажалдаа хайша хэрэггүй хандаа. Даажа абаhан үнеэдэз тураа hанайнгаа, гүрэндэ hү тушааха түсэб таhалдуулhанайнгаа түлөө Северин энэ үбэл доошоо тушаалтай ажалда оруулагд[...] гаа. Мүн Фирсов элдэб мэ[...] жэ, ехэ орооhо эзэлжэ[...] олзо оруулха гэжэ бодоhо[...] Энэ хабарай тарилгын үе[...] гаргаhан ороохоё суглаа [...] даг Северингэй гэртэ тэрэ [...] байба.

Харин энээниинь мүрдэ[...] ганууд хүдэлмэрилэгшэд[...] жэ, эдэ гэмтэ хүнүүдые хү[...] рюусалгада хабадуулhан[...]

Фирсов, Северин гэгшэд [...] лалгуулган хүдэлмэридэ [...] ябуулагдаха гэжэ сүүдлэгд[...]

Суэц тухай асуудалаар Польско правительствын мэдүүлгэ

ВАРШАВА, сентябриин 19. (ТАСС). Суэцкэ канал тухай асуудалаар Польско Арадай Республикын правительствын хэhэн мэдүүлгэ толилогдоо. Мэдүүлгэ соонь иигэжэ хэлэгдэнэ:

Суэцкэ каналаар суднануудай hаадгүйгөөр ябалгые ехэтэ хүсэхэ гүрэн байhан туладаа Польско Арадай Республика болбол тус райондо английска ба францусска сэрэгүүд олоор асарагдажа байhанhаа, тэрэшэлэн политическэ хэмжээнүүдэй абтажа, жэшээлхэдэ Лондондо сентябриин 19-дэ конференциин нээгдэхэ гэжэ байhанhаа уламжалан тохёолдоhон оршон байдалай хойноhоо ехэ анхаралтайгаар ажаглан хаража байна.

Энэ оной августын 11-нэй мэдүүлгэ соогоо Польско Арадай Республикын правительство иигэжэ тэмдэглээ hэн. Египедэй республикын правительство Суэцкэ каналай компанийе национальна мэдэлдээ абажа, өөрыгөө сүлөөтэ эрхые бэелүүлбэ. Зүгөөр, энэ эрхэнь буруушаагдаха аргагүй байhаншье hаань, зарим гүрэнүүдэй правительствонууд Суэцкэ каналай территоридо өөhэдынгөө эзэрхэлгые hэргээхые эрмэлзэнэ. Суэц тухай асуудал эбэй ёhоор шиидхэгдэхэ зэргэтэй гэжэ ёhо тэдысэ мэдүүлдэг болобошье, эдэ правительствонууд хүсэ хэрэглэхэбди гэhэн заналтануудые хэдэг, элдэб таарахагүй аргануудые хэрэглэн Египедтэ баалалта хэдэг байна.

Польско Арадай Республикын правительство хадаа иимэрхүү политика Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин Уставай гол ёhонуудта тааралдахагүйhөө гадна, уласхоорондын харилсаае улам шангадуулха зорилготой, мүн эб найрамдалай хэрэгтэ аюул тохёолдуулна гэжэ тоолоно. Тиимэhээ Суэцкэ канал шадархи оршон байдалай хүгжэлтэ тухай бүхы дэлхэйн олониитын hанаагаа зободогынь яhала ойлгосотой.

Арсалдаата асуудалнууд хэлсээ хэжэ шиидхэгдэхэ ёhотой гэhэн политикадаа үнэн сэхэ байдаг Польско Арадай Республикын правительство Суэц тухай асуудал Египедэй национальна интересүүдые, тэрэшэлэн каналые хэрэглэдэг бусад оронуудай интересүүдые хараада абан хэлсээ хэжэ шиидхэгдэхэ зэргэтэй гэhэн хараа бодолые шууд баримтална. Египедэй дурадхал эдэ эрилтэнүүдтэй тааралдаха байна. Энэ асуудалые эбэй ёhоор гуримшуулха зорилгоор Суэц тухай асуудалда хамаатай бүхы гүрэнүүдэй конференци зарлаха гэhэн дурадхал тушаа эндэ хэлэгдэнэ. Энэ hанамжа тухайгаа Польско Арадай Республикын правительство Египедэй энэ оной сентябриин 10-най нотодо харюу үгэхэдөө мэдүүлhэн байна.

Польско Арадай Республикын правительство хадаа хүсэ хэрэглэхэ гү, али бусад баалалтануудые хэхэ аргагүй болтохо, ООН-эй гэшүүн байhан дээрэhээ өөhэдтэнь даалгагдадаг уялгануудаа бүхы ябуулгануудые хэхэдээ наринаар сахиха уряатайгаар Суэц тухай асуудалда хамаатай бүхы гүрэнүүдтэ хандана. Тэрэшэлэн Египедэй сүлөөтэ эрхые хүндэлхэ, мүн каналаар суднануудай hаадгүйгөөр ябалгые найдамтай байлгаха зүб арга зам тодорхойлон олохын тулада каналые хэрэглэдэг бүхы оронуудай Египедтэй хэлсээ хэхыень уряална.

Баруун Германиин хүн зон ГДР-эй тала руу ороно

БЕРЛИН, сентябриин 19. (ТАСС). АДН агентство иигэжэ мэдээсэнэ. 1956 оной августын 1-hээ сентябриин 15 хүрэтэр 2.260 хүн Баруун Германиhаа Берлинэй демократическа секторта бусажа гү, али нютагаа урилжа ерэhэн байна. Тэдэнэй тоодо баруунгерманска армида алба хэхэ дурагүй байhан 307 эдир залуу хүнүүд бии.

Редактор Д. Л. ЛОБС[...]

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—46-32, заместителя редактора — 32-74, отв. секретаря — 27-37, партийной жизни, сельского хозяйства — 47-59, пропаганды и переводов — 35[...], культуры и быта, промышленности — 34-05, местной информации и писем — 24-74, корректорская — 32-67, бухгалтерия 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

Н—00871. Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. №5[...]